

1 § Partiledardebatt med anledning av regeringsförklaringen

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Anf. 1 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s):

Herr talman! Ledamöter och kamrater! 24 dagar har gått sedan väljarna sade sitt. Sverige har fått en ny regering. Moderaterna fick vad de önskade, en regering med majoritet i riksdagen, med en stark dominans för högern. Det är närapå en enpartiregering.

Marginalerna blev små. Röstmässigt är det ingen majoritetsregering. Regeringen har endast 48 % av väljarna bakom sig. Ingen borgerlig regering i modern tid har tillträtt med ett mindre folkligt stöd.

Vi socialdemokrater har förlorat regeringsmakten och 14 riksdagsmandat. För oss följer en tid av internt analysarbete. Vi ska utveckla vårt parti och vårt arbete. Samtidigt organiserar vi oss för att driva en kraftfull och konstruktiv oppositionspolitik. Vår slutsats är inte att socialdemokratisk politik inte behövs, tvärtom. Vi är trots motgången riksdagens i särklass största parti. Nära en halv miljon fler människor har röstat på Socialdemokraterna än på det största borgerliga partiet. Bakom oss står 1 942 625 väljare. Vi tänker inte svika dem.

Våra väljare vet var vi står, herr talman. Vi står på löntagarnas sida. Vi lovade att styra mot ett Sverige som konkurrerar med trygghet och kunskap, inte med låga löner. Nu tar vi tillsammans med fackföreningsrörelsen kampen för kollektivavtal och anställningstrygghet, mot låglönekonkurrens, svartarbete och usla villkor.

Det här var ju en del av valrörelsens centrala tema. Jag kunde aldrig drömma om att det i samband med regeringsbildningen, herr talman, skulle bli en fråga som återigen blev aktuell. Och som om det inte var nog så har vi ovanpå detta i dag fått ytterligare ett flagrant exempel på ett statsråd som sätter sig över lagen. Det är kulturministern som har avstått från, som en politisk demonstration uppenbarligen, att betala den tv-avgift som är en förutsättning för en fri radio och television. Vi kommer att komma tillbaka till det. Det enda intressanta som jag vill ha ett svar på i dag av regeringschefen är: Visste han om detta? Var han informerad om det här i förväg? Det bör väl rimligen dagens debatt ge ett svar på.

Våra väljare vet var vi står. Vi står också på de arbetslösas sida. Vi lovade att föra en ekonomisk politik som skapar nya jobb. Vi lovade att förbättra a-kassan. Nu kommer vi att leda kritiken mot en politik som i stället försämrar a-kassan, minskar tryggheten, pressar lönerna nedåt och den öppna arbetslösheten uppåt.

Vi står på de människors sida som oroas för vården. Vi lovade att öka tillgängligheten och resurserna till sjukvården. Vi vill att vården ska ägas av oss alla tillsammans, inte av riskkapitalister. Nu tar vi upp striden om utförsäljningar av sjukhus, om avgifter och gräddfiler i vården.

Vi står på de sjukas och förtidspensionerades sida. Vi lovade att värna sjukförsäkringen och fortsätta kampen mot ohälsa. Vi ville förbättra för de förtidspensionerade och bygga ut lönebidragen. Nu ska vi driva motståndet mot de borgerliga smygförsämringarna av sjukpenningen och de stora förändringarna av förtidspensionen.

Vi står på de äldres sida. Vi lovade en politik för att göra Sverige till världens bästa land att åldras i. Nu ska vi leda upproret mot alliansens pensionärsskatt. Vi går till attack mot varje förslag som gör det dyrare för äldre att hämta ut medicin eller söka vård.

Vi står på barnens och deras föräldrars sida. Vi lovade att anställa fler i förskola och fritids. Vi lovade att ge mer resurser till de skolor som har det tuffast. Vi ville värna föräldraförsäkringen och sänka maxtaxan. Vi ska slåss för en skola som är för alla, mot segregation och den utslagning av killar och tjejer som riskerar att bli effekten av Folkpartiets elitistiska skolpolitik.

Vi står för det gröna folkhemmet. Vi står för miljön. Vi står för kampen mot den globala klimatförändringen. Vi står för samhällets ledarroll i utbyggnaden av en satsning på en ny energi, en utbyggnad som också kommer att komma landsbygden till del. Vi står för solidaritet och rättvisa.

Vi tänker ta varje möjlighet, herr talman, att påminna den borgerliga regeringen om hur det kommer sig att de får ta över ett Sverige i så bra skick. Budgetsaneringen lade grunden till en stark ekonomi, och den bars av hela svenska folket efter år av misskötsel och försummelse. Starka och ansvarstagande fackföreningar har gjort en varaktigt hög tillväxt möjlig. En utvecklad välfärd för alla har skapat den trygghet i förändringen som driver fram det nya. Mångåriga och medvetna satsningar på kunskap, forskning, ny och grön teknik har gjort att Sverige står sig väl i den globala konkurrensen. Bättre förutsättningar har aldrig serverats en tillträdande regering. De får, som Dagens industri skrev dagen efter valet, en smakstart eller ett gyllene läge.

Herr talman! Låt mig läsa in till riksdagens protokoll hur dessa goda förutsättningar ser ut. Sverige har sedan 1994 haft en tillväxt som legat över både EU- och OECD-snittet. I tillväxt per invånare har Sverige till och med slagit USA. Ekonomin fortsätter att utvecklas starkt. Tillväxten andra kvartalet 2006 var hela 5,1 % jämfört med ett år tidigare. Jobben blir fler. 440 000 fler är sysselsatta i dag jämfört med 1994. Det senaste året har 93 000 nya jobb skapats. En stor del av de nya jobben växer fram i de mindre företagen. Förra året startades 44 585 nya företag i Sverige. En högre siffra för nyföretagande har aldrig uppmätts.

När fler får jobb blir det också fler arbetssökande. Arbetsutbudet har ökat med 58 000 fler personer på ett år. Ändå faller arbetslösheten. I går kom nya siffror från Ams. Den öppna arbetslösheten ligger nu, vid regeringens tillträde, på 4,2 %. Och den kommer att falla ytterligare under hösten.

Inflation och räntor är fortsatt låga. 1994 var räntorna i Sverige 4 ½ procentenheter högre än de tyska. I dag ligger tyska räntor strax över de svenska. De offentliga finanserna är urstarka. Mellan år 2000 och 2006 ligger det genomsnittliga överskottet i de offentliga finanserna på 2 %, väl i linje med det överskottsmål som riksdagen har ställt upp. I de prognoser som vi har lämnat efter oss i Finansdepartementet har överskottet 2006 stigit till över 3 %, tack vare sjunkande arbetslöshet och minskad ohälsa.

Statsskulden minskar i snabb takt. Bytesbalansen visar också överskott på över 6 %. Produktivitetstillväxten i näringslivet ökar med 3 % årligen. Lika mycket ökar realinkomsterna för hushållen. World Economic Forum utnämnde häromveckan Sverige till världens tredje mest konkurrenskraftiga ekonomi, och vi har det senaste året passerat såväl USA som Danmark.

Jag hävdar att den borgerliga regeringen kommer till ett dukat bord. Dagens ekonomiska läge ger regeringen alla möjligheter att föra en politik som ökar rättvisan. Det hade vi gjort om vi fått chansen. Med dagens starka utveckling behövs inga åtstramningar för sjuka och arbetslösa, inga attacker på välfärden eller löntagarnas rättigheter.

Herr talman! Nu vilar ansvaret tungt på den nya regeringen att både hantera problemen och ta vara på möjligheterna. Jag önskar att jag kunde känna tillförsikt, men jag känner en stigande oro. Det enda riktigt skarpa i regeringsförklaringen är förslaget om skattesänkningar på 37 miljarder redan år 2007. Det var knappast oväntat. På listan över planerade skattesänkningar efter 2007 finns avskaffad värnskatt – det gynnar de bäst ställda, slopande av resterande del av förmögenhetsskatten – dito, också de bäst ställda, avskaffad fastighetsskatt och steg två i jobbvadragen. Konstruktionen av den avskaffade fastighetsskatten kan mycket väl komma att bli sådan att den också ger väldiga fördelar för de absolut bäst ställda.

Det handlar om tiotals miljarder kronor ytterligare i sänkta skatter. Ska dessa åtaganden klaras kommer många av de andra vallöften som ställts ut i alliansens valmanifest och av de borgerliga partierna var för sig att få stryka på foten. Då ryker Kristdemokraternas utlovade höjda garantipension, Centerns lovade fördubbling av barnbidraget och Folkpartiets utlovade höjda tak i sjukförsäkringen. Då blir det inget av Moderaternas löfte om att övertrumfa alla socialdemokratiska förslag på välfärdsområdet.

Jag hoppas att jag har fel, men jag är rädd att det i stället blir som det brukar under borgerliga regeringar. Man utlovar satsningar men orkar inte göra prioriteringarna, så man börjar med det man är överens om, att kraftigt sänka skatterna. När glädjekalkylernas dynamiska effekter uteblir, när de arbetslösa inte får jobb trots att förmögenhetsskatten sänkts, när kassan börjar sina är det för sent att börja prioritera. Då ökar skuldsättningen, räntorna drivs upp, då stagnerar utvecklingen och arbetslösheten börjar stiga. Så är vi där igen i det ekonomiska moraset. Felmarginalen må vara större denna gång när man har så goda ekonomiska förutsättningar, men så stark är inte Sveriges ekonomi att den tål ett nytt borgerligt vanstyre.

Prot. 2006/07:8
11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Herr talman! Om några dagar vet vi mer. Då läggs den budget fram som är den nya regeringens proposition. Senast 2009 kommer den att lägga fram sin sista budget. Däremellan ska vi socialdemokrater granska regeringen, hårt och ljudligt, inte minst i denna kammare, med frimodighet och initiativkraft, med ansvar och konstruktivitet hos den partigrupp, hos det parti, hos de politiker som har varit med om att bygga Sverige starkt och sätta det bygget i verksamhet utifrån principen om allas lika rätt och allas lika värde.

Det är tryggheten som utvecklar Sverige. Det är tryggheten som har gjort att vårt land hävdar sig bättre än andra länder. Låt oss inte fördärva detta! Låt oss satsa på en fortsatt politik präglad av full sysselsättning, arbete åt alla och en rättvis fördelning!

(Applåder)

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Ärade ledamöter! På valnatten meddelade Göran Persson sin avgång. I mars nästa år kommer en ny socialdemokratisk ledare att väljas. Naturligen kommer mycket av diskussionen om hur politiken ska formas inemot 2010 att föras i tiden efter att detta val är gjort. Ändå har jag några kommentarer.

Nej, Göran Persson, vi har inte fått en enpartiregering. Svenska folket har valt bort en enpartiregering. Vi har nu fått en flerpartiregering som innehåller fyra partier. Det går att här stå och ond göra sig över ett valmansårsunderlag för denna regering på 48 % från en man som ledde med strax under 40 % i en tidigare regering, som sade sig vara beredd att fortsätta att regera med ett eget underlag även när opinionssiffrorna pekade ned mot 35 %. Det är snarare så att vi har gjort något unikt i att det nu finns ett majoritetsstöd och att vi hela tiden har haft det som utgångspunkt.

Frågan är: Har landet fått en enpartiopposition? Är det så att Socialdemokraterna ensamt anser sig utgöra hela oppositionen, utnämner alla skuggministrar, talar för allt och alla i det som nu ska vara? Ska ni fortsätta som förut, som det var när ni regerade? – Ensam är stark, också i opposition. Vi är de enda som existerar.

22 stycken statsråd har valts in och i en del fall hämtats utanför politiken. Det har skett förr i historien. Saker har redovisats för mig som inte är bra och som ska rättas till. Det sista som nu är känt på morgonen hade inte redovisats för mig. Det känner jag mig mycket besviken inför. Det är inte acceptabelt. Det ska också rättas till. Men menar Göran Persson att detta inte har hänt förut? Menar Göran Persson att det inte finns exempel på detta tidigare? Hur beklagligt det än är i det enskilda fallet vore det intressant att höra vad han menar då.

Jag får återkomma till det dukade bordet, herr talman.
(Applåder)

Anf. 3 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Herr talman! Först är det röststödet. Jag säger det, för det är viktigt för denna kammare att komma ihåg att den nya regeringen har ett svagt stöd i folkopinionen. Det är viktigt, för det ger inget som helst underlag för att driva ett systemskifte. Vi vet ju vad ni har i bagaget, vad ni drömmar om på den borgerliga sidan, alltifrån arbetsrättens försvagande över

till att fördärva för de fackliga organisationerna. Det är där ni finns. Det är ett systemskifte som börjar där. Min poäng med att erinra om röststödet är att säga att ett sådant mandat inte gavs i valrörelsen. Det blir stenhård strid om detta, i kammaren men också utanför parlamentet naturligtvis. Jag varnar för att bädda dåligt för kommande års avtalsrörelse.

Sedan är det lite sensationellt att påstå att jag vid de regeringsbildningar jag har gjort har rekryterat en person som har en sådan utomordentligt flagrant attityd till skatter och avgifter som den nya kulturministern tycks ha. Det är ju inte vad som helst. Avgifterna till public service är ju till för att vi politiker inte ska lägga oss i, och så har vi den högsta politikern i sammanhanget som medvetet avstår från att betala avgifter. Det är ett sätt att undergräva hela den verksamhet som public service står för. Det är också ett sätt, herr talman, att demonstrera en attityd till skatter och avgifter som regeringschefen är överslätande till som skrämmer mig. Vad är det vi ser? Kan inte Reinfeldt säga att det som hon uppenbarligen undanhöll honom i information är av sådant slag att det i grunden fördärvar hennes politiska situation?

(Applåder)

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Detta med mandat är oerhört centralt i politiken: Vad har man vunnit stöd för att genomföra? Det unika i den situation som har varit är ju den förberedelse och den fördjupning som försiggick inom Allians för Sverige i två år före valdagen. Där utformades en tydlig politik för att fler skulle få jobb. Det syntes i Bankerydsuppgörelsen. Det syntes i den gemensamma vårmotion som lades på riksdagens bord. Det syntes i det gemensamma valmanifestet.

Det var unikt i vilken grad besked lämnades före valdagen om vilken politik som avsågs föras – både det som väljarna lätt kunde ta till sitt hjärta och också en del kärvare besked om åtstramningar i bidragssystem. Vi har öppet redovisat detta. Vi var det enda tydliga regeringsalternativ som berättade vad vi ville föra för politik. För detta har vi vunnit ett majoritetsstöd. Det kan ingen, inte heller Göran Persson, försöka förändra via att diskutera det på ett annat sätt än att vi har fått detta tydliga mandat för att föra den politik som nu ska följa.

Här pratades mycket om lönesänkningar. Mitt intryck när det gäller avtalsrörelsen är att det inte är någon som går fram och begär lönesänkningar eller ser det framför sig. Det som diskuteras är ju snarare att man försöker få upp sina löner, precis på det sätt som vi sett många gånger förut i löneavtalsrörelser.

Låt mig sedan bara ta upp det dukade bordet. Jag vet inte om detta dukade bord egentligen menas vara duktat för den nya regeringen eller för Göran Perssons efterträdare. Fortsätter den här beskrivningen länge till kommer det snart att vara helt omöjligt för vilken socialdemokrat som än väljs att hävda att det finns någon sorts samhällsproblem att reagera inför. Det är socialdemokratins egen sak att sortera.

Jag bara noterar att det som alltid glöms bort i Göran Perssons beskrivningar och uppläsningar av siffror är alla människor som står utanför arbetsmarknaden och de sociala trygghetssystemen, som möter en skola som inte fungerar och som möter en vård med köer. De får inte plats längre i socialdemokratins beskrivningar. Jag tror aldrig att jag hört

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

ett mer siffernismässigt sätt att närma sig politiken än det vi just hörde i Göran Perssons uppläsning. Det säger en del om vem Göran Persson är, men det säger också en del om behovet av förnyelse inom socialdemokratien.

(Applåder)

Anf. 5 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Herr talman! Jag skäms inte för att jag har lett rekonstruktionen av svensk offentlig ekonomi. Jag gjorde det efter det här gänget. Den historien känner vi. Jag skäms inte för det. Men jag blir lite orolig när det kallas för siffernismässigt. Vad handlar nämligen detta om? Det handlar om människors pensioner. Det handlar om de resurser vi har till vården. Det handlar om de resurser vi har till skolan.

Det handlar om att inte, Fredrik Reinfeldt, bli beroende av marknadens krafter för att finansiera det som är gemensamma angelägenheter. Ni har hela tiden på den moderata sidan haft en dröm om att komma åt den gemensamma sektorn. Ni har dock aldrig klarat det i offentlig debatt, utan det blev med den metod som Lars Tobisson anvisade: att först köra sönder de offentliga finanserna för att därefter ge er på den offentliga sektorn.

Jag, den regering jag har varit med i, det parti jag har företrätt och den rörelse jag är en del av har med kraft och uthållighet sett till att ta tillbaka greppet om det som är förutsättningen för vanliga människors trygghet i större utsträckning än någonting annat. Kalla det för siffernismässighet, kalla det för vad du vill; du avslöjar bara din syn på offentlig sektor och din attityd till de människor som därigenom får ett rättvisare liv. Jag tycker att det är vidrigt.

Sedan fick jag inget svar på den fråga jag ställde om kulturministern. Det kanske finns andra i regeringen som svarar i regeringschefens ställe. Det har vi ju lärt oss de här dagarna: Det överprövas, både vad gäller arbetsrätten och vad gäller skattemoralen. Det finns ju en tidigare statsminister som har uppfattningar om vad som bör gälla.

En sak är viktig: Om man börjar säga, som det har sagts på den moderata sidan, att man kan släta över denna typ av medvetna misstag som har begåtts, ja, då är man på ett sluttande plan. Lagar och regler ska följas av alla. Allra mest viktigt är det naturligtvis att den som sitter i spetsen för verksamheten själv följer lagarna och reglerna och hävdar dem i alla lägen. Det förväntar jag mig av en tillträdande regeringschef och hans regering.

(Applåder)

Anf. 6 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att svenska folket mycket väl vet vad man har röstat på. Det kan inte råda något som helst tvivel om vad Allians för Sverige har gått till val på. Vi vill ha fler jobb. Vi vill ha fler företag i hela Sverige. Vi vill ha pengar till en bättre välfärd. Det är nämligen bara genom fler jobb, att fler människor har arbete, som vi kan få en bra välfärd. Jag tror att svenska folket vet om det.

Göran Persson har naturligtvis ett behov av att skriva sin egen historia. Han ska snart sluta. Det är alltid trevligt för en avgående statsmi-

nister att få ett gott eftermäle, och är det ingen annan som talar om hur bra det har varit kan man ju tala om det själv.

Jag tror inte att människorna känner igen sig. Jag tror inte att alla de arbetslösa känner igen sig. Jag tror inte att alla de sjukskrivna känner igen sig. När vi stred om siffrorna i årets valrörelse var detta obegripligt för många människor. Jag kommer ihåg att när jag ställde frågan, som jag gjorde på varje möte, hur många som kände någon som var arbetslös så räcktes alla händer upp. Det behövdes inte mer.

Jag tror att det är oerhört farligt om vi som politiker inte förstår människors vardag, och i dag är människors vardag utanförskap, arbetslöshet, sjukskrivningar och förtidspensioneringar. Men det är också revor i välfärden. Det är en skola som inte fungerar, det är vårdköer och det är äldreomsorg som inte är bra. Det vill vi ändra på.

Jag lyssnade noga på vad statsministern, förlåt, Göran Persson, sade när det gällde jobben. Han räknade upp en massa utgifter, men han räknade inte upp hur vi skulle få jobb. Jag tycker att det skulle vara intressant när statsministern – ni hör hur inrutad man är – när Göran Persson nu är oppositionsledare att höra vad han vill göra för att få fler jobb i svenska företag. Jag hörde inte ordet företag. Det skulle vara intressant att se vad det är för förslag som den konstruktiva oppositionen nu vill komma med när det gäller fler jobb i Sverige. Välkommen att inleda samtalet kring den konstruktiva oppositionen!
(Applåder)

Anf. 7 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Herr talman! Precis som herr talmannen säger heter jag nu Göran Persson i Stjärnhov – ett vackert ortnamn, nästan poetiskt. Jag bär det nästan lika stolt som statsministertiteln. Så är det. Maud Olofsson får dock gärna tänka i de banorna, att det skulle kunna vara jag som var statsminister. Det kanske finns en och annan i Centern som gör det; vad vet jag.

(Applåder)

Sedan sades det att vi inte skulle se verkligheten. Det gör vi naturligtvis alla i den här kammaren. Vi är alla djupt bekymrade över att människor är arbetslösa eller sjukskrivna – självklart! Det är vägen att komma därifrån det handlar om. Hur ska vi se till att vi vänder utvecklingen?

Där står två koncept mot varandra. Det var det valrörelsen handlade om. Där fick ni stöd för er linje, som ju handlar om att ge sig på de här ersättningsarna och samtidigt sänka skatterna och på så sätt öka drivkrafterna, som man säger. Vi tror att det där är en politik som kommer att resultera i vidgade klyftor, ökade orättvisor och ytterst få nya jobb. Vi är också bestämda motståndare till idéerna om att släppa fram nya arbetstillfällen som skattesubventioneras i tjänstesektorn. Vi tror inte på den vägen heller.

Det är forskning, det är utbildning, det är grön teknik, det är regionalpolitik, det är infrastruktur, det är välskötta statsfinanser, det är låga räntor, det är låg inflation – det är allt detta som skapar jobb. Det är allt detta som vi har stått för, och det är det jag är rädd kommer att raseras med en klassisk borgerlig politik. Det är så det ligger till. Där går skiljelinjen i svensk politik.

Prot. 2006/07:8
11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Maud Olofsson har en replik kvar. Jag såg att Maud Olofsson tyckte att arbetsrätten skulle förändras i grunden. Det är väl en bra upptakt till en avtalsrörelse, Maud Olofsson, att på så sätt söka strid med fackför-eningsrörelsen. Det skulle vara intressant att höra en ny näringsminister tänka högt omkring vad i arbetsrätten som ska försvinna för att på så sätt bädda för en lönerörelse som är avgörande för svensk ekonomis framtid. Talarstolen är er, fru näringsminister!
(Applåder)

Anf. 8 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Det låter som ljuv musik när Göran Persson säger fru näringsminister, ska jag säga.

När jag lyssnar till Göran Persson och de förslag han för fram noterar jag att väldigt mycket handlar om att bevara de transfereringssystem som finns, men det handlar väldigt lite om hur vi ska kunna få fler företagare att vilja anställa. Det är faktiskt så att om vi ska få jobb, om löntagare ska få jobb, om tjänstemän och arbetare ska få jobb, måste det finnas någon som anställer. Jag har sagt det förut här i kammaren, jobben ramlar inte ned från himlen. De kommer fram av att människor av kött och blod vågar starta företag, vågar anställa och vågar utveckla.

Naturligtvis ska vi ha en bra ekonomi och balans i ekonomin. Men i grunden handlar det om att det är några som vågar ta risken att starta och driva företag i Sverige. Det den förra regeringen har misslyckats så kapi-talt med och som svenska folket har gett bakläxa på är ju småföretagspo-litiken. Det är inte tillräckligt många i Sverige i dag som vill ta den ris-ken.

Jag noterade än en gång att Göran Persson inte klarar av att säga or-det företag i sina inlägg. Det finns inte i hans vokabulär. Då undrar jag: Var ska jobben komma någonstans om det inte är svenska företagare som ska skapa dem?

Det andra Göran Persson säger är att vi har en mycket underlig attityd till människor i den nya regeringen. Men jag undrar vem det är som har den konstiga attityden. Vi tycker inte att människor ska leva i utanför-skap. Vi tycker inte att det är acceptabelt att 550 000 människor är för-tidspensionerade, att det är 22 000 unga under 30 år som är det. Vi tycker inte att det är acceptabelt att ungdomsarbetslösheten är skyhög trots att det är högkonjunktur. Vi tycker inte att det är acceptabelt att människor inte får rehabilitering och kan komma tillbaka till jobb. Och det har väl-jarna också tyckt. De har gett oss det mandatet: Se till att skapa fler jobb! Se till att människor kommer från sjukdom till arbete, från arbetslöshet till arbete! Då behöver man också drivkrafter i form av skattesänkningar, i form av satsningar på småföretag.

(Applåder)

Anf. 9 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Herr talman! Vi ser också dessa 500 000 människor, men vi tror inte att lösningen består i att göra dem fattigare. Vi har råd med en god stan-dard också för dessa människor. Det är viktigt att säga. Vi tror inte ett ögonblick på den politik som Maud Olofsson står för, inte ett ögonblick på att rikta udden mot de arbetslösa. Det skapar inte ett enda nytt jobb. Inte ett ögonblick tror vi på att det är de förtidspensionerade som ska

betala skattesänkningarna för dem som har förmögenheter. Det skapar inte ett enda nytt jobb. Och där ligger det. Där skiljer vi oss åt.

När det gäller nyföretagande sade jag i mitt anförande, Maud Olofsson, att 44 548 nya företag grundades förra året. Det är den högsta siffran sedan vi började mäta. Under de år som Maud Olofsson var inne i Regeringskansliet, 1991–1994, tror jag att siffran låg på 16 000 per år. Då var antalet konkurser större än antalet nystartade företag. Nog vågar svenska folket starta företag, och de gör det i en utsträckning som vi aldrig har sett tidigare.

Men det är klart att många blir oroliga, Maud Olofsson, när de hör näringsministern tala om behovet av förändrad arbetsrätt, när de hör de ledande industrifackens representanter kräva besked om vad det innebär innan man går in i avtalsrörelsen och när de ser Maud Olofsson stå här i talarstolen utan att över huvud taget ta upp detta centrala problem i den ekonomisk-politiska utvecklingen för att skapa nya jobb. Om detta råder tystnad, och någonting annat läggs ut som dimridåer. Det är den sämsta typen av regeringspolitik som man kan utöva. Maud Olofsson måste stå för det hon säger eller sluta prata på det sätt som hon gör. Det är farligt för svensk ekonomi.

(Applåder)

Anf. 10 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Den fråga som hänger i luften efter Göran Perssons anförande är: Äntrar du något? Om er eftervalsanalys ska bli meningsfull räcker det ju inte att ge självgodheten ett ansikte. Då måste det finnas någon idé om vad som gick snett.

Jag ska berätta en sak. I valet 2002 gick 70 000 tidigare socialdemokrater över till Folkpartiet. I valet 2006, då vi gick kraftigt tillbaka och förlorade till de flesta partier, gick ytterligare 40 000 tidigare socialdemokrater över till Folkpartiet. Tillsammans bidrog de i hög grad till det regimskifte vi fick.

Vi vet ganska väl varför dessa över 100 000 människor bytte parti och bytte block. Det berodde på ert misslyckande i integrationspolitiken och ert misslyckande i skolpolitiken. Äntrar du att du gjorde så lite på dessa två områden att vi nu upplever ett Sverige där segregationen i bostadsområdena växer, där hopplösheten och desperationen växer, där utanförskapet växer? Äntrar du att du gjorde så lite för att rätta upp svensk skolpolitik?

När du talar om att vi skulle stå för en elitskola som ger utslagning hör alla människor hur falskt det klingar. Det är ju er skola som har lett till den utslagning vi nu ser och som det nu är vår uppgift att försöka rätta till. Jag tror att ni skulle göra *mycket* klokt i att i er eftervalsanalys erkänna att situationen i de invandratäta förortererna är ett misslyckande för er där ni måste tänka om. Ni måste erkänna att er skolpolitik var totalt misslyckad och att det nu är vår uppgift att försöka rätta till situationen.

(Applåder)

Anf. 11 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Herr talman! Det är klart att vi har anledning att reflektera över vår valrörelse. Det sade jag inledningsvis också. Mycket gick snett. Vi har förlorat ett val i ett läge där landet utvecklas väl. Det är klart att det är

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

smärtsamt. Jag tar på mig en stor del av den skulden. Jag har inte dolt det på något sätt.

Men det är klart att det blir lite av boken som trädgårdsmästare när det är Lars Leijonborg som klagar på vårt valresultat. Hade vi haft samma utveckling som Lars Leijonborg skulle vi inte ha tappat 5 % utan vi skulle ha tappat 20 %. Det hade varit klädsamt, Lars Leijonborg, om man också hade reflekterat lite över vari den liberala kollapsen består, särskilt i en tid då man som ny partisekreterare anställer en man som varit kopplad till en av de frågor som kom att spela en stor roll i valrörelsen, intrånget i våra dataregister.

Visst är det, Lars Leijonborg, angeläget med självkritik. Jag ska göra min del. Lars Leijonborg hoppas jag också gör sin del.

Visst finns det mycket att göra bättre i integrationspolitiken. Naturligtvis. Men vi har också framgångar att redovisa. Sysselsättningsgraden bland utrikes födda exempelvis har ökat och ökat tydligt. Sverige har skilt sig från andra europeiska länder. Det är ingenting som vi är nöjda med men något som vi kan peka på.

Vi behöver förbättra över hela fältet. Men jag tror inte ett ögonblick att förbättringen byggs under av att de människor som inte sällan är beroende av en ersättning nu också kommer att göras fattigare. Jag tror att det är fel politik och den kommer vi att bekämpa.
(Applåder)

Anf. 12 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! En del är nya i kammaren, men de som har varit med under förra perioden och förrförra perioden känner väl igen det här mönstret. Jag försöker få till stånd en meningsfull diskussion om ett par av vårt samhälles mest djupa och grundläggande problem. Göran Persson svarar om annat och säger något överslätande att det är mycket bättre än alla tror.

Men på det sättet för man inte debatten framåt. På det sättet får vi inte någon verkligt djupgående diskussion om hur vi ska göra.

Många lever på bidrag, säger Göran Persson, men de blir inte hjälpta av att de får lägre bidrag. Men hur blir de hjälpta då? Kan de bli hjälpta av att de får ett jobb? Kan det vara det som är det centrala? Kan det vara det som gjorde att ni förlorade valet? Jag är helt övertygad om det.

Jag är övertygad om att dataintrånget påverkade valresultatet, men det drabbade oss och definitivt inte er. Om vi ska tala om det är det i varje fall inte någon förklaring till er valförlust.

Jag ska återkomma i mitt anförande till en del synpunkter på valutgången, men nu gällde det de tolv minuter som Göran Persson hade på sig. Då fanns egentligen ingenting av ånger, ingenting som ger någon vägledning om vad Socialdemokraterna gjorde för fel och vad Göran Perssons efterträdare bör tänka på för att komma igen i svensk politik. Det är farligt för er, och jag tror att Göran Persson gör sitt eget eftermäle en otjänst genom att inte kunna erkänna att ni på flera centrala områden misslyckades under er regeringstid.

(Applåder)

Anf. 13 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Herr talman! Vad våra efterträdare, Lars Leijonborg, kommer att tycka och tänka ska vi överlåta åt dem. Vi är väl, du och jag, i ungefär samma situation.

Med det sagt, herr talman, kan självklart mycket göras annorlunda. Men min springande punkt är att med fördärvade offentliga finanser, med attacker mot de mest utsatta, kommer mycket av det som Lars Leijonborg och den nya regeringen talar om att vara omöjligt att genomföra. Jag tror inte på er medicin. Jag tror att om patienten tvingas svälja den kommer det att gå riktigt illa för henne eller honom. Det ska vi som opposition påpeka, och vi tänker inte tveka att kritisera regeringen – även om det ibland är smärtsamt för Leijonborg.

(Applåder)

Anf. 14 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Jag tror att när väljarna gick till valurnorna funderade de mycket på de löften Socialdemokraterna ställde ut. Väljarna tänkte: Varför har det partiet hittills inte lyckats leverera det som man har lovat? Varför ska vi tro att de efter valet kan göra det som de hittills har misslyckats med? Det var de frågorna som gav en ny regering i Sverige.

När Göran Persson försöker beskriva sin politik, socialdemokratis politik, säger han att man står på löntagarnas sida. Ja, det vill vi nog alla göra. Men problemet är att man inte stod på deras sida, alla de som saknar arbete och inte får känna den stolthet det innebär att kunna försörja sig själv. De glömdes bort.

Göran Persson säger att man står på deras sida som oroar sig över vården. Ja, ni har stått vid sidan om. Ni har haft makt och position att förändra Sverige, men ni har inte tagit tillfället.

Du säger att ni står på de sjukas och förtidspensionerades sida. Ja, de har i alla fall blivit mångdubbelt fler under er tid. Många har förtidspensionerats mot sin vilja av arbetsmarknadsskäl.

Du säger att ni står på de äldres sida. Nej, där har ni inte stått. Många äldre lider av ensamhet och isolering. Många som skulle vilja komma in i ett boende tillsammans med andra har förvägrats den möjligheten.

Ni står på barnens och föräldrarnas sida. Det är möjligt att ni gör det, men ni står där med en kommandopolitik och berättar hur de ska göra. Ni har inte velat skapa den valfrihet som dagens småbarnsföräldrar vill ha.

Du säger att ni står för en skola för alla. Nej, ni står för en skola där många elever hamnar efter. Ni har inte sett dem och gett dem det stöd de är berättigade till. Ert besked är att det inte har behövts något ytterligare. Det beskedet har väljarna underkänt.

(Applåder)

Anf. 15 LARS OHLY (v):

Herr talman! Jag hade hoppats att vi enbart skulle diskutera regeringsförklaringen och den politik som regeringen avser att föra. Men den här regeringen har börjat på ett sätt som gör att man kan likna den vid "kriminellas revansch i samhället". Kriminellt beteende har tydligen varit något som ska ursäktas, som ska gömmas undan och som ska förklaras på olika sätt. Det började redan i valrörelsen med olagliga dataintrång. Nu visar det sig att åtminstone två ministrar har använt hemtjänst svart

och inte betalat arbetsgivaravgifter. Den som gör det löper liten risk att utsättas för obehag. Den som tvingas ta ett arbete på de villkoren saknar varje trygghet och rättighet på arbetsmarknaden.

Nu har det också visat sig att kulturministern inte hade råd att betala tv-avgiften, 5 kr per dag. Det är häpnadsväckande.

Dessutom finns det inom regeringen en attityd som jag undrar om hela regeringen verkligen står för. Enligt Svenska Dagbladet i dag säger Carl Bildt, utrikesministern, att han inte är upprörd. Han känner många som utnyttjar systemet på det sättet. Han tycker inte att det på något sätt påverkar förtroendet för regeringen. Reportern undrar i vilken utsträckning detta påverkar förtroendet. "Inte alls", säger Carl Bildt. Sedan säger han: "Det visar väl att vi inte är rekryterade ur någon elit."

(Applåder)

Det är just denna elit, som tjänar miljoner, som tar sig rätten att sätta sig över lagar och regler, som ni representerar och som ni nu har fått in som ministrar i din regering, Fredrik Reinfeldt.

Överklassens brottslighet är inte så allvarlig. Annan brottslighet ska bekämpas stenhårt. Där lägger man inte några fingrar emellan.

Sedan har jag hört Fredrik Reinfeldt själv säga, som en förklaring, att det är svårt för människor att få livspusslet att gå ihop, och man ska nu underlätta för småbarnsfamiljer att köpa tjänster vitt. Alltså: En minoritet ska kunna förändra skattesystemet genom kriminellt beteende och brottslighet där de vägrar att följa de lagar och regler som har fastställts i Sveriges riksdag.

Nej, Fredrik Reinfeldt, städa trappan uppifrån. Låt inte det här sätta agendan för hela regeringen så att det skymmer den politik ni bedriver och som vi tänker att bedriva opposition mot. Se till att göra dig av med de ministrar som har attityden att brottslighet inte är viktig att bekämpa på alla plan.

(Applåder)

Herr talman! Låt mig gå över till regeringsförklaringen. Jag uttryckte när den presenterades i fredags att detta måste vara svenskt rekord i floskler. Det är oerhört mycket fina ord. Det är en verklighetsbeskrivning och en problembeskrivning som ibland är helt korrekt. Samtidigt vet vi att flosklerna motsvaras av en politik som går i motsatt riktning till det man säger sig vilja uppnå.

Man säger sig vilja minska klyftorna i samhället. Det är lögn. Regeringen föreslår att barnen till de arbetslösa och sjuka ska betala för att de rika blir ännu rikare genom borttagandet av fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. Det är den politik som regeringen står för.

Det finns redan i dag hundratusentals fattiga barn. De flesta av dem har föräldrar som av olika skäl står utanför arbetsmarknaden, är arbetslösa, sjuka eller förtidspensionerade. Deras villkor vill ni nu försämrade. Det är de barnen som får betala priset för att miljonärerna ska få skattesänkningar med hjälp av er politik.

Ni säger att ni vill minska arbetslösheten. För att bekämpa arbetslösheten finns i regeringsförklaringen inget annat än fromma förhoppningar. Det är skattesänkningarnas välsignelse som framhävs. Ni hoppas att skattesänkningarna kommer att leda till en mängd nya jobb. Men det är bara förhoppningar. Var finns de konkreta förslagen om att skapa nya

jobb, om att bekämpa arbetslösheten? Var finns förslagen för att få ett samhälle med full sysselsättning?

Samtidigt föreslår ni att otryggheten på arbetsmarknaden ska öka. Det var ett tydligt besked i regeringsförklaringen, nämligen att antalet visstidsanställningar ska öka. Då är vi inte överens om förslagen, och inte heller om den problembeskrivning som det här förslaget måste bygga på. Den bygger ju sannolikt på att regeringen Reinfeldt anser att det finns för mycket av trygghet på arbetsmarknaden i dag, att ett stort problem måste vara att människor upplever att de har alldeles för mycket rättigheter. Det är det som är problembeskrivningen om man anser att antalet osäkra anställningar ska öka.

Min verklighetsbild är precis den motsatta. Det är inte för mycket trygghet på svensk arbetsmarknad. Det är för lite trygghet, inte minst för alla de ungdomar som är hänvisade till korttidsanställningar, visstidsanställningar, provanställningar, vikariatsanställningar och timanställningar.

För att göra upp med det borde ni i stället fråga er: Varför inte driva rätten till anställning när man har varit upprepat korttidsanställd? I stället bekämpar ni ett sådant förslag och river upp det i regeringsställning.

Ni borde fråga er: Varför inte se till att människor får rätten till heltid och möjligheten att leva på den inkomst som arbetet ger? I stället bekämpar ni det förslaget och kommer inte att genomföra ett förslag som ligger klart och färdigt att genomföra i verkligheten.

Ni säger i regeringsförklaringen att ni ska öka jämställdheten. I min värld handlar jämställdhet om att kvinnor och män tar lika ansvar för hem och barn. I högeralliansens värld handlar det om att underlätta för kvinnor att fortsätta att ta huvudansvaret. Det är vad era förslag går ut på. I min värld handlar jämställdhet om att män och kvinnor ska ha samma rätt till ekonomisk självständighet. I er värld handlar det om att staten ska subventionera kvinnors ekonomiska beroende av män genom ett vårdnadsbidrag.

(Applåder)

Er politik innebär att vissa, välbeställda kvinnors yrkesarbete ska underlättas genom subventioner med skatteavdrag medan det inte ställs några krav på männen. Det är en antifeministisk politik. Det är en 50-talsmässig familjepolitik. Den bygger på den felaktiga synen att kvinnor fortfarande ska ha huvudansvaret för hem och barn. Den avvisar vi fullständigt.

(Applåder)

Ni säger att den svenska modellen ska bevaras. Det är ni inte riktigt överens om, har jag förstått. Carl Bildt och Maud Olofsson har en annan uppfattning än statsministern. Jag hoppas att statsministerns ord väger tyngre.

Men samtidigt föreslår även Fredrik Reinfeldt, och hela regeringen, att det ska bli dyrare att vara medlem i en arbetslöshetskassa. De fördyringarna kommer att kosta hundratals kronor varje månad för de allra flesta medlemmar i fackföreningsrörelsen. Ni tar bort avdragsrätten för fackföreningsavgiften, men ni behåller avdragsrätten för arbetsgivarnas avgifter till sina organisationer. Det är klasskampspolitik, ingenting annat. Arbetsgivarna ska ha rätten att dra av sina avgifter till sina intresseorganisationer, men löntagarna ska förvägras den rätten.

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Ni vet mycket väl att sänkta ersättningsnivåer för sjuka och arbetslösa leder till en marknad med låglönejobb. Och ni säger: Bevara den svenska modellen. Ni vill inte bevara någon modell. Ni vill radera den modellen. Ni vill att människor ska behöva jobba kanske inte bara på ett jobb för att klara sin försörjning. Ni vill ha ökade skillnader, ökade klyftor. Det är vad högeralliansens politik går ut på.

Ni säger att det är viktigt med internationell rättvisa. I regeringsförklaringen finns inget entydigt ställningstagande för enprocentsmålet i biståndet. Jag hoppas att vi när budgeten läggs på måndag fortfarande kommer att höra till de länder som har ett bistånd på 1 %.

Men att ni skulle bedriva en politik för rättvis handel är jag övertygad om att jag inte kommer att få uppleva. Ni kommer att fortsätta med en politik som ställer krav på fattiga länder att avreglera, privatisera och sälja ut sina resurser och naturtillgångar. Ni kommer att fortsätta att bedriva en politik inom den europeiska unionen och gentemot den fattigare delen av världen som innebär att de här länderna ska anpassa sig till villkor som gör att de stora företagen i väst ska kunna skära guld med täljknivar när de kommer in på marknader för att sälja vatten och el till fattiga människor.

Nej. Vad borde vi göra i stället? Jo, vi borde satsa på att utveckla den offentliga välfärden och inse att den inte är en tärande sektor, en lyx som vi kan unna oss om vi har tillräckligt många anställda i privat företagssamhet, utan tvärtom en nödvändighet för varje civiliserat samhälle att fungera. 200 000 nya jobb inom offentlig sektor skulle både förbättra kvaliteten i välfärden och samtidigt skapa nya arbetstillfällen.

Vi borde bygga fler hyresrätter. På bostadsfronten stod ni fullständigt utan politik i regeringsförklaringen – inte ett ord om den hemlöshet som finns och den bostadsbrist som finns i ett så stort antal kommuner att en majoritet av Sveriges invånare bor i dessa kommuner. Genom byggandet av hyresrätter med låg hyra skulle en orättvisa kunna bekämpas samtidigt som nya jobb skapas.

Väldigt lite sades om hur ny energi- och miljöteknik ska utvecklas, hur vi ska bygga bort oss från beroendet av olja och kol, de gamla fossila bränslena. Där står ni tomhänta. Det är kanske det område där högeralliansen har den minst utvecklade politiken. Det säger inte lite när man ser till samtliga områden i regeringsförklaringen.

Ni borde bedriva en politik för rätten till heltid så att alla de som i dag påtvingas deltid och har svårt att överleva på en låg lön, som följer av en minskad arbetstid som man tvingas till, får rätten att gå till jobbet och tjäna en rimlig lön. Ni borde arbeta för tryggare anställningar.

Ni borde arbeta för en feministisk politik som upphäver kvinnors underordning. Ni borde konkret föreslå hur kvinnors löner ska höjas på arbetsmarknaden.

Ni borde fördela om tillväxten så att en större del används för offentlig konsumtion som fördelas rättvist i stället för privat konsumtion till överklassen.

Ni borde stå för en politik för solidaritet och rättvisa.
(Applåder)

Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Först ett tack till Lars Ohly för påpekandet att regeringsförklaringen var lite för kort. Det kanske inte har varit allas uppfattning, men ändå.

Jag noterar att ingenting sägs om Vänsterpartiet. Det är faktiskt så att vi har fått sju valresultat för sju partier. Det finns alltså ingenting att säga om Vänsterpartiets vägval. Skuggsatt av enpartioppositionen inom socialdemokratien ska ni nu föra en tynande tillvaro där tydligen ingen ska lyssna på er och där idén fortsatt är att exkludera alla som inte bekänner sig till den sanna kärnan av kommunism och syn på socialism som Lars Ohly står för. Eller finns det någon annan uttolkning, som vi möjligen har missat?

Sedan bara så att detta klagörs – vi har ju varit med om det här några gånger förut, att vandel ifrågasätts av en företrädare för ett enskilt parti. Det är en prövning för det partiet, för den personen. Det är bra att det görs i stor offentlighet. Det kommer att göras bland annat i dag.

Men det är också en prövning för de partier som finns runtomkring oss i den politiska miljön. Det är de dagarna man så gärna vill berätta hur fel de har som gjorde fel. Ibland tar man i så mycket att man nästan får ställa sig själv frågan: Har vi aldrig haft några egna problem? Kommer vi aldrig någonsin i framtiden att ha några egna problem? Ibland blir man påmind om de allra mest kaxiga uttalandena man gör just de där dagarna när andra stunder kommer och det kan handla om det egna partiet.

Sedan var det ordet ”brottsbekämpning”. Jag vill gärna gratulera Lars Ohly till, tror jag, det mest tydliga försteg för att brottsbekämpning ska fungera som jag har hört från en vänsterpartist i den här kammaren. Det gläder mig; brott ska bekämpas över hela landet.

Men det är inte brott vi har talat om här. Det är frågan om förtroende, gränser för hur vi ska se på det som har skett i en tid då man själv inte var politiker, om det ska vara belastande nog för att diskvalificera en den dag man tar steget in i politiken. Det är en mycket svår avvägning, vill jag påpeka. Har det varit fråga om brott är det andra som avgör det. Vi diskuterar förtroende och gränserna för förtroendemannaskap. Det är inte någon enkel fråga att svara på, men jag tror att vi gör väl i att hålla de två isär.

(Applåder)

Anf. 17 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Jag förstår att applåderna blev lite matta efter Fredrik Reinfeldts inlägg, för inte ens en moderat riksdagsledamot kan väl känna att det var ett bra försvar för en regering i vilken åtminstone två ministrar har använt hushållstjänster svart och kulturministern dessutom erkänt att hon inte har betalat tv-avgift på 15 år. Det är inte brott, säger Fredrik Reinfeldt. Det är ju häpnadsväckande! Det är alltså inte ett brott att avstå från att betala skatt. Det är inte ett brott att avstå från att betala avgifter som vi har fastställt i Sveriges riksdag. Det är ju ett utmärkt besked till Sveriges folk.

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Tror du att skattemoralen ökar bland lågavlönade människor när de ser hur de högst avlönade i samhället struntar i de regler och lagar som de själva har stiftat? Tror du att ditt försvar för dessa ministrar underlättar för oss att få ett samhälle som håller ihop, där vi inser att ibland måste vi betala, kanske även för sådant som vi egentligen inte skulle vilja betala, därför att demokratin har gjort att en majoritet har fattat beslut som vi kanske inte alltid uppskattar? Det är ett häpnadsväckande uttalande, Fredrik Reinfeldt.

Du säger att de kaxigaste uttalandena kan man få äta upp. Ja, jag vet vilka det är i valrörelsen som har talat mot fusk. Jag vet vilka det är i valrörelsen som har sagt att man ska bekämpa brottslighet. Men viss brottslighet ska inte ens benämnas brottslighet enligt Fredrik Reinfeldt. Och det är överklassens självpåtagna rätt att strunta i de regler som demokratin har satt upp genom beslut i Sveriges riksdag.

Nej, Fredrik Reinfeldt, jag tycker inte att er regeringsförklaring var lite kort. Om ni hade tagit bort flosklerna, hade det återstått 10 % av den regeringsförklaring som du läste upp i kammaren i fredags. Och jag hade gärna sett att du hade haft med lite mer av hur man ska bekämpa brott genom att också föregå med gott exempel, till exempel från din egen regering.

(Applåder)

Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Det som Lars Ohly kallar floskler är bland annat det som vi har försökt beskriva som en väg till arbete. Nu tror ju inte en vänsterpartist, verkar det som, att drivkrafter i form av att få mer över i det egna lönekuvertet är någonting värt. Det verkar inte finnas i er föreställningsvärld att människor faktiskt har som en strävan att kunna påverka sin egen situation via eget arbete och påverkas av på vilket sätt man belönas för detta arbete. Det har varit en av våra utgångspunkter, just den drivkraften.

Hur mycket får man över när man som låginkomsttagare arbetar i Sverige? Är det tillräckligt starka drivkrafter för arbete i vårt land? Eller är det inte så att beskattningen framför allt av de låga inkomsterna kommit att bli väl tung? Är inte det som gör att Sverige avviker just detta att vi har så hård beskattning av dem som tjänar lite? Det har aldrig Vänsterpartiet diskuterat. Ivern att alltid höja skatten för alla tar över alla typer av resonemang och gör att man är helt blind för den typen av resonemang. Det är floskler säger du, Lars Ohly, när du läser sådant.

Vi säger: Möt det också med drivkrafter hos dem som vill anställa som faktiskt tar ned trösklarna och gör det billigare att anställa, så att människor kan komma in och få ett jobb med avtalsenlig lön och trygga villkor men där man genom att ta ned arbetsgivaravgiften gör det billigare för den som vill anställa. Då möts den egna drivkraften med arbetsgivarens drivkraft. Att också se till att det finns ett väl fungerande matchningsstöd på arbetsmarknaden, framför allt i det konjunkturläge vi nu har, gör mycket för att de jobben nu ska växa till. Det är fortsatt floskler för Lars Ohly. Han förstår inte. Varför ska man behöva föra politiken på det sättet? I din värld handlar det om att med ett klubbslag i riksdagen fixa jobben – hur många jobb det nu var i den offentliga sektorn som du trodde att man kunde trola fram.

Det som du kallar floskler är det som vi andra kallar att rätta till drivkrafterna för att få fram jobben. Det är det som svenska folket har röstat fram den här regeringen för att rätta till.

(Applåder)

Anf. 19 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Låginkomsttagarna ska ha mer kvar i plånboken, säger Fredrik Reinfeldt. Ja, det är bra. Samtidigt ökar ni egenavgifterna till a-kassan. Avgifterna för andra tjänster kommer att öka.

Vi vet samtidigt att skatter omfördelar. Även en icke progressiv skatt omfördelar från den som har mest till den som har minst. Ni vill sänka skatter, och ni vill inte bara göra det för låg- och mellaninkomsttagare. Det har ni lyckats påstå i valrörelsen. Men sanningen är ju den att ni ska ta bort förmögenhetsskatten, att ni ska ta bort fastighetsskatten och att ni ska införa ett avdrag för hushållstjänster i hemmet. Alla dessa åtgärder är riktade till en liten överklass som kommer att kunna gynnas av dem. Därför är du inte trovärdig.

Du är ännu mindre trovärdig när du inte ens kommenterar ditt eget uttalande om att två ministrar inte har begått brott när de har vägrat att betala lagstadgade arbetsgivaravgifter för de tjänster som de har använt och att det inte är att begå brott att inte betala tv-licensen. Hur kunde du låta bli att kommentera det, Fredrik Reinfeldt? Berodde det på att du insåg att du hade gjort ett klavertramp och visste att det skulle låta lika illa när du drog ur foten som när du satte ned den? Men dra nu ur foten och säg att det är brottslig verksamhet att anställa folk och inte följa de regler och lagar som vi har beslutat, att det är brottslig verksamhet att inte betala tv-avgiften. Städa trappan uppifrån!

(Applåder)

Anf. 20 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att Lars Ohly tar upp jämställdhetsfrågorna. Jag kan berätta om hur det dukade bordet ser ut för din del när det gäller jämställdhetsfrågorna, eftersom de synes engagera dig.

Vi har samma löneskillnader i dag mellan kvinnor och män som vi hade 1994. Vi har fler sjukskrivna och fler förtidspensionerade kvinnor än vad vi hade då. Antalet anmälda våldtäkter har ökat med 45 %. Det är bara 25 % av landets företagare som är kvinnor. Jag skulle kunna göra listan mycket, mycket lång.

Lars Ohly är ansvarig för den politik som har förts under de här åren. Och det finns en anledning till att Sveriges kvinnor har valt Allians för Sverige före vänsterkartellen. Man har ju sett att löftena om minskade löneskillnader, minskat våld mot kvinnor, större frihet för kvinnor att välja olika jobb inte har blivit verklighet när vänsterkartellen har haft majoritet här i riksdagen.

Nej, sanningen är den att Lars Ohly inte gillar våra förslag. Det är där kruxet sitter. Han gillar inte att kvinnor ska kunna leva på sin egen lön. Han tycker inte att sänkta skatter för låg- och medelinkomsttagare är någon bra metod. Men jag tror att det är väldigt viktigt för landets kvinnor att också kunna ha en chans att leva på sin egen lön och känna den tryggheten. Jag tror att det är bra för landets kvinnor att vi får fler arbetsgivare för kvinnor att välja mellan, precis som männen har det. Jag tror

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

att det är väldigt bra för landets kvinnor att de kan känna att nu tar regeringen krafttag och gör en handlingsplan när det gäller våld mot kvinnor, därför att det här får inte fortsätta. Det är inte acceptabelt.

Han gillar inte att vi ser till att bredda arbetsmarknaden för kvinnor och sätter stopp för de hinder som kvinnor i dag känner när de ska starta företag inom välfärdssektorn. Han gillar inte de förslagen. Men jag tror att Sveriges kvinnor har stora förväntningar på den nya regeringen. Vårt syfte är naturligtvis att kvinnor ska ha samma möjligheter som män att välja jobb, att leva på sin lön och att känna trygghet i samhället, och det kommer de också att få med de förslag som regeringen lägger fram i den kommande budgeten. De är besvikna på vänsterkartellen. De har stora förväntningar på Allians för Sverige.

(Applåder)

Anf. 21 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Låt mig börja med en siffra som Maud Olofsson också använde i slutdebatten i tv, att med 45 % har antalet våldtäkter ökat i samhället. Det här togs upp i Studio Ett, där Maud Olofsson vägrade att delta. Det var flera forskare som sade att det finns två förklaringar till detta: Den ena är att vi har ändrat sexualbrottslagstiftningen. Därmed faller fler brott under rubriken våldtäkt. Den andra förklaringen är att en man uppemot 200 gånger har utnyttjat samma kvinna. Därmed har antalet våldtäkter ökat i statistiken. Det är naturligtvis så att det inte minskar behovet av en mycket kraftfull politik för att minska mäns våld mot kvinnor och den otrygghet som många kvinnor känner på både gator och torg men framför allt i hemmen, som är den farligaste miljön för kvinnor att vistas i. Men rätt ska vara rätt, Maud Olofsson. Använd inte siffror som du vet är felaktiga, och gör det framför allt inte mot bättre vetande!

Men er politik är ju att marknaden ska fixa det mesta. Marknaden ska fixa lönerna. Det är inte några speciella pengar som ska avsättas för att höja kvinnors löner i offentlig sektor. Hur kommer ni att gå vidare med de mest lågavlönade, kvinnodominerade yrkena inom Handels, Hotell- och restaurang och städbranschen? Jo, ni kommer att fixa så att de blir fler, för det är effekten av att ni sänker ersättningsnivåerna i a-kassa och sjukförsäkring och samtidigt har en arbetslöshet som innebär att arbetsgivarna kan hänvisa till att det finns en armé av arbetslösa som är beredda att ta jobben till sämre betalning när löntagarna vill kräva ökade löner.

Därför är er politik en antifeministisk politik. Det är en politik som driver tillbaka kvinnor till hemmen, som subventionerar kvinnors ekonomiska beroende av män och som innebär att vissa kvinnors arbete ska understödjas genom införandet av överklassavdrag för hushållstjänster.

För de allra flesta kvinnor innebär er politik ingen jämställdhet, bara ökad ojämställdhet.

(Applåder)

Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att det känns väldigt konstigt för Sveriges kvinnor när Lars Ohly försöker att förklara bort det ökade antalet våldtäkter. Jag tror att de känner en stor besvikelse över att du försöker förminska det stora problem som i dag finns när det gäller våld mot kvinnor. Det

behövs krafttag för att landets kvinnor ska känna trygghet. Det handlar om hårdare straffskalor, det handlar om behandling av de män som slår, det handlar om förändrade attityder och det handlar om insatser för att skydda de kvinnor som blir våldtagna och som man våldför sig på.

Jag tror inte att vi ska ägna tiden åt att diskutera om vi har fel siffror och försöka förminska det här problemet.

Om vi ska öka kvinnors möjligheter att leva på sin egen lön finns det två sätt. Det ena sättet är att höja lönerna, det andra är att sänka skatter.

Det vi kan ansvara för och skapa förutsättningar för är sänkta skatter. Jag tycker att det är otroligt underligt att det går att sänka skatter för dem som har höga inkomster, men är helt omöjligt att sänka skatter för dem som behöver det bäst, nämligen de lågavlönade. Det är här vi har alla kvinnor. De vill kunna leva på sin egen lön, precis som män vill kunna göra det. Vi har instrumentet för att sänka skatterna för just den gruppen.

När det handlar om jobben vill jag säga att kvinnor i dag hindras att starta jobb inom många olika verksamheter, inte minst inom välfärdssektorn. Vi vill öppna upp så att vi kan ha flera välfärdsföretagare inom vård och omsorg. Här finns väldigt många kvinnor.

Vi tycker att sänkt skatt på hushållsnära tjänster är ett sätt att skapa nya företag och nya jobb. Det positiva med den reformen är att den finansierar sig själv – precis som den har gjort i Finland. Den tar bort människor från den svarta sektorn och gör den vit. Den underlättar vardagslivet för barnfamiljer, småbarnsföräldrar och många som behöver den här hjälpen.

Det är så vi ska formulera politiken. Vi ska göra livet lättare för människor, både män och kvinnor. Om vi har ett jämställdhetsperspektiv är de här reformerna av avgörande betydelse för att kvinnor ska kunna få samma möjligheter att leva ett bra liv här i Sverige.

(Applåder)

Anf. 23 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Den felaktiga siffran är vederlagd. Du vägrade att ställa upp i ett radioprogram där det diskuterades. På Studio Ett sade man: Maud Olofsson har inte velat kommentera. Man visade att ditt användande av siffror är felaktigt. Dessutom är det lite väl fräckt, Maud Olofsson, att använda en sådan siffra för att påpeka att den tidigare majoriteten skulle ha varit ansvarig för detta.

Om det är den debattstilen vi ska använda i den här kammaren kan jag lägga mycket skuld på era axlar i framtiden. Det lovar jag. Men jag tror inte att jag ska sänka mig till den nivån.

När det gäller att förbättra kvinnors möjligheter, höja kvinnors löner och se till att kvinnor och män tar lika och jämställt ansvar för hem och barn är ert förslag sänkta skatter. Alla undersökningar visar att skattesystemet omfördelar från män till kvinnor, från rika till fattiga. Det är en rättvis fördelningspolitikens främsta instrument att med skatter omfördela och använda en större del av tillväxten för en rättvis offentlig konsumtion som alla får del av i stället för att de allra rikaste ska få mer.

Skattesänkningarna ska ju betalas. Du kanske tror att det inte är kvinnor som betalar avgift till a-kassan. Du kanske tror att det inte är kvinnor som betalar avgift till fackföreningarna. Ni ska höja egenavgiften i a-kassan med 10 miljarder kronor. Det kommer att innebära att framför allt

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

medlemmar i LO-facken får betala dyrt. Det är en majoritet kvinnor som är medlemmar i LO i dagsläget.

Ni ska ta bort avdragsrätten för fackavgiften samtidigt som ni behåller den för arbetsgivarna. Det är en majoritet män som är arbetsgivare och en majoritet löntagare som är kvinnor. Dessutom ska ni spara på arbetsmarknadspolitiken så att i ett slag 90 000 människor går från meningsfull sysselsättning till öppen arbetslöshet.

Om det är en feministisk politik enligt Maud Olofsson undrar jag var du har fått din utbildning i feminism.

(Applåder)

Anf. 24 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Jag ska tala om rätt till heltid. Det låter på Lars Ohly som om den nuvarande regeringen skulle vara emot att människor får jobba heltid.

Titta på regeringsbänkarna. Här har vi en regering som har blivit vald för att människor ska ha rätt till arbete och få jobba så mycket de vill.

Jag blir förvånad när just Lars Ohly säger att vi ska ge rätt till heltid. Du representerar ju ett parti som vill förbjuda heltid. Du vill ju tvinga alla att bara jobba sex timmar om dagen.

Det viktiga nu är ju att vi inte lever i Sovjetunionen. Sovjetunionen finns inte längre. Det räcker inte att skriva i en lagparagraf att man har rätt till heltid om det inte finns några jobb över huvud taget.

Då uppkommer frågan – det gäller både deltid och visstidsanställningar: Är det bättre att ha ett arbete på en viss tid än att inte ha något arbete över huvud taget? Det är klart att vi alla förstår att människor föredrar att ha en fast anställning framför att ha en mer osäker anställning.

Ni har aldrig varit tydliga med att man ska ta de jobb som finns och att det är bättre att ha ett jobb över huvud taget än att leva på bidrag.

Om man är inte är klar på den punkten försvårar man hela debatten och man försvårar en politik som verkligen ökar sysselsättningen och ger människor rätt till arbete. Vi är valda för att människor känner att vi är duktigare på att få fram arbete. Det är otroligt mycket viktigare än att hänvisa till en lagparagraf.

Döm oss efter vårt resultat. Vår ambition kan inte ifrågasättas. Vi vill skapa ett Sverige med mindre klyftor genom att fler kommer i arbete.

(Applåder)

Anf. 25 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Jag funderade ett ögonblick på om det verkligen var värt att gå upp i talarstolen och bemöta ett resonemang som utgick från att en arbetstidsförkortning innebär att begreppet heltid inte finns kvar.

Det innebär att alla de fackförbund som genom avtal har fått en kortare arbetstid i dag inte arbetar heltid enligt Lars Leijonborgs resonemang. Det kanske är så att de som inte arbetar 48 timmar i veckan, som vi hade som norm fram till 60-talet, inte arbetar heltid.

En arbetstidsförkortning skulle alltså innebära att vi jobbar deltid. Är det det Lars Leijonborg tror?

Man kan lugnt påstå att du har fått detta lite om bakfoten, Lars Leijonborg.
(Applåder)

Det märkliga med diskussionen om rätten till heltid är att det är kvinnors arbete som inte går att organisera så att rätten till heltid uppnås. Mäns arbetsmarknad går alltid att organisera så att man får heltider.

Av 230 000 påtvingade deltider är en mycket stor majoritet kvinnor. Det är inom kvinnligt dominerade yrkesområden som handel, hotell och restaurang som deltiderna är vanligast. Där har kvinnor inte rätt till heltid i dag.

Där har vi ett lagförslag som vi avsåg att genomföra så fort valet var över, om vi hade varit kvar i en majoritet. Det ligger fixt och färdigt. Om du menar allvar med rätten till heltid, Lars Leijonborg, se till att regeringen lägger fram det förslaget. Det kommer mängder av människor att tacka dig för eftersom de då får möjlighet att leva på en hel inkomst och möjlighet att utföra ett helt arbete i stället för att påtvingas sämre förhållanden på arbetsmarknaden.

En sådan reform skulle vara en rättvis och solidarisk reform. Jag vet att ni därför aldrig kommer att genomföra den.
(Applåder)

Anf. 26 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Om det vore så att man kunde avskaffa arbetslösheten genom en lagparagraf skulle den säkert antas i enhällighet här i Sveriges riksdag.

Frågan är ju om vi tror att fler regleringar ökar chansen för fler att komma i arbete. Det råkar nu vara så att den modellen har prövats i tolv år och inte givit särskilt bra resultat.

Vi hörde statistik i Göran Perssons första anförande. När han talade om jobbtillväxten glömde han att tala om att antalet svenskar i arbetsför ålder har växt ungefär lika mycket.

Att det är ett misslyckande på arbetslöshetsområdet kan det inte råda någon tvekan om.

Problemet för Lars Ohly är att han måste försvara en politik som har lett Sverige till massarbetslöshet. Sedan står han här och anklagar oss för att inte vilja ge människor heltidsarbeten. Var och en vet ju att vi vill att fler ska jobba heltid, och vi har en politik som syftar till att fler ska få arbeta heltid. Ni har misslyckats med det, och då gör det människor väldigt lite glada att ni förordar en ny lagparagraf.

(Applåder)

Anf. 27 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Därför borde ni, om ni menar allvar, lägga fram ett lagförslag som garanterar de 230 000 människor som i dag har påtvingad deltid rätten till heltid. Men det gör ni inte. I stället talar du, Lars Leijonborg, flummigt om annat. Och nu har du tagit tillbaka detta resonemang. Och det är bra.

Prot. 2006/07:8
11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Ni sitter här på rad, och då kommer det grodor hoppende ur munnen. Och när ni sedan går upp i talarstolen andra gången så låtsas ni inte om det. Nu trampade du i klaveret, Lars Leijonborg. För visst är det heltid med åtta timmars arbetsdag, om det är det som man har fastställt genom lag och avtal. Men det är lika mycket heltid med sju timmars arbetsdag, om det är det som är fastställt genom lag och avtal.

Klavertramparna sitter på rad här. Och vi kommer att njuta av att få se er klampa i klaveret många gånger åren framöver. Och vi kommer att påpeka varje klavertramp med en njutning, det kan jag garantera.
(Applåder)

Anf. 28 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Lars Ohly frågade retoriskt om det finns för mycket trygghet i Sverige. Svaret på den frågan är naturligtvis nej. Det finns alldeles för lite trygghet i Sverige.

Den fråga som man då måste ställa sig är förstås: Hur skapas ett tryggare Sverige, där människor kan se framtiden an med tillförsikt och där människor vågar tro att morgondagen är något bättre än gårdagen?

Svenska folket lyssnade tydligt på partiernas besked i valrörelsen, och man valde väg. Man valde bort den linje som Lars Ohly och vänstersidan i svensk politik står för och som bygger på föreställningen att nya jobb kommer till via lagstiftning eller massiva anställningar i offentlig sektor utan en privat sektor som växer för att kunna ge ekonomi för den offentliga sektorn. Sådana samband finns inte i Lars Ohlys värld.

Men det är på det sättet, Lars Ohly, att om nya jobb ska komma till i privat sektor eller i offentlig sektor så handlar det om att enskilda människor ska finna det vara mödan värd att starta ett företag eller att utveckla ett företag som man redan har och anställa ytterligare en person, så att den personen kommer i arbete. På det viset ökar skatteintäkterna och möjligheterna att förstärka offentlig sektor. Detta är enkla samband som är uppenbara för de allra flesta. Men Vänsterpartiet har gått vilse i detta sammanhang.

När det gäller familjepolitiken så för Lars Ohly ett resonemang om att alliansens familjepolitik skulle vara åter till 50-talet. Inget kan vara mer fel. Sverige behöver en ny modern familjepolitik som bygger på föräldrarnas rätt och möjlighet att själva bestämma hur barnen ska tas om hand under de första åren. Och för den sakens skull har vi föreslagit en förskola av hög kvalitet, en barnomsorgspeng som ökar föräldrarnas möjligheter att välja den form som passar de egna barnen bäst, en jämställdhetsbonus och möjlighet att införa vårdnadsbidrag i kommunerna. Det ökar föräldrarnas makt, och du och jag som politiker får maka på oss lite grann för att föräldrarnas insatser ska uppvärderas. Det är en politik som är något annat än den kommandopolitik som Vänsterpartiet och vänstersidan i svensk politik står för.

(Applåder)

Anf. 29 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Ledamöter och åhörare! Jag är säker på att en rödgrön regering vore det bästa för Sverige. Vi har under de senaste åren tillsammans lyckats göra vårt land till ett av de mest konkurrenskraftiga i värl-

den. Sverige rankas enligt World Economic Forum som trea om man jämför alla världens olika ekonomier.

Antalet jobb växer snabbt, och statens affärer har inte varit så goda på flera decennier. Inom miljöområdet är Sverige återigen en föregångare genom oljeavveckling, miljöbilar, miljöbränslen och trängselavgifter. Det handlar om moderna lösningar med modern teknik.

Jag anser att det mest intressanta politiska projektet i vår tid handlar om samarbetet mellan de gröna och Socialdemokraterna. Vi kombinerar det nya och framtidsinriktade med det traditionella och trygga. Industri-samhället förenas med det moderna tjänstesamhället. Solidaritetstänkandet från arbetarrörelsen blandas med det globala perspektivet med en hållbar utveckling.

Tyvärr fick vi nu inte chansen att ta nästa steg i detta samarbete. Det är synd därför att jag vet att vår politik ger nya jobb och skapar en mer stabil ekonomi. Vi driver på för att Sverige ska vara steget före när det gäller omställning till en hållbar utveckling. Det kan gälla exempelvis arbete med att omvandla sopor till fordonsbränslen, återvinna metaller, papper, kartonger och plaster i stället för att ständigt utöka utvinningen av nya jungfruliga råvaror. Det gör att många företag i Sverige ligger i täten och får det stöd som behövs för att etablera sig internationellt och bli ledande. Andra länder kommer efter. Men de får inte samma fördel då som de svenska företagen har fått.

Det är synd därför att vi inte fick chansen att visa att en rödgrön regering inte är samma sak som en rent socialdemokratisk regering. Vi skulle ha satsat mer på de små företagen. Vi skulle ha satt barnen i centrum med en modern familjepolitik med livskvalitet och arbetstidsförkortning för småbarnsfamiljer. Vi skulle ha ökat insatserna för jämställdhet, för att avskaffa löneskillnaderna och minska våldet mot kvinnor i stället för att ta stora steg tillbaka till det som var förr som den borgerliga regeringen nu vill göra med sin familjepolitik. Vi skulle också ha drivit på för en tuffare lagstiftning för lika rättigheter och minskad diskriminering.

Det är synd därför att vi skulle ha värnat dem som har det sämst. Vi skulle aldrig ha tagit pengarna från dem som är arbetslösa och sjuka för att ge pengarna till dem som har det bäst ställt. Vi skulle inte ha gjort de redan rika till den nya tidens stora bidragstagare. Vi skulle inte ha gett nya bidrag för att få billigare städtjänster, vilket är ett historiskt beslut på flera sätt. Det är första gången som statliga bidrag riktas till de allra rikaste för att de ska ha råd med tjänstefolk i hemmet, även om det verkar som att även personer med miljoninkomster anser att det är viktigt att göra detta svart. Det är svårt att se detta som något annat än ren och skär klasspolitik.

Och med den typen av åsikter som bland andra Carl Bildt framför i dag, med kommentarer om att jämställdhet är möjligt bara om man har mycket lägre skatter, så är det inte oväntat att ha den attityden. Med den insikten är jämställdhet något som man ska köpa sig till och låta någon annan sköta jobbet.

Vilka är egentligen orsakerna till att vi har fått ett regeringsskifte? Jag tror att det var två skäl som föllde avgörandet.

Det ena skälet var att borgarna, märkligt nog, verkade vara mer angelägna om att få fler jobb. Att arbete stod överst på dagordningen, att ekonomin går bra och att jobben blir fler för varje dag som går räckte

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

inte som motargument. Vi från de gröna drev i och för sig på om en bättre småföretagarpolitik och fler gröna jobb. Men även vi borde ha kunnat göra mer på det området.

Det andra skälet var att det borgerliga samarbetet hade en annan och tydligare samarbetskaraktär än tidigare. Det orkade inte Socialdemokraterna med att möta. Mp, s och v hade kunnat utmana betydligt bättre med en gemensam attityd och ett klart besked om att vi hade för avsikt att bilda en rödgrön regering efter valet. Men Socialdemokraterna var tyvärr fast i sin egen spegelbild, där många tydligen fortfarande tror att de är nära egen majoritet. Det ledde till att både de och vi förlorade makten och möjligheterna att göra världen bättre under dessa år.

Den stora frågan de närmaste åren är därför om Socialdemokraterna kommer att fortsätta att tro att de har 45 % av väljarna bakom sig eller om de är beredda att se att Sverige har förändrats. Vi välkomnar det i så fall. Vill s tillbaka till politikens centrum krävs det, tror jag, både självrannsakan och nytänkande.

Klimatfrågan borde vara den största i alla val i hela världen. Jag sade det före valet, och jag säger det nu. Vi har inte längre råd med några regeringar som struntar i vår tids stora ödesfråga. Det kommer att bli alldeles för dyrt.

Förra veckan kom till exempel ännu en ny stor brittisk prognos som visar att förändringarna verkar bli större och värre än man tidigare trodde var möjligt. Ekosystemen är på många håll på väg att flippa ut, och ökna riskerna att omfatta en tredjedel av all landyta.

Klimatförändringen kan bli en dödsdom för miljoner människor runt om på jorden. Hundratals miljoner lever redan i dag med en daglig kamp för att klara livhanken. Det här kommer att knuffa många av dem över den avgrunden.

Andra rapporter visar att nedsmältningen av isarna på Grönland går fortare än man tidigare trott var möjligt. Højningen av havsnivåerna kan därför också gå snabbare än man tidigare anat.

De första beskederna från den nya regeringen efter valet var dystra. Ett stopp för den nya Citybanan, en tågtunnel genom huvudstaden, är ett direkt vansinne för alla oss som vet att transporterna måste flyttas över på järnväg. Med det får vi ingen ökad kapacitet i och genom flaskhalsen Stockholm. Då ryms inga fler tåg. Pengarna ska i stället gå till nya motorvägar. Det var en kalldusch för näringslivet i Östergötland som utsett som sitt viktigaste strategiska mål att snabba på bygget av Ostlänken. I Västergötland, i Västmanland, i Uppland, i Sörmland och i hela Norrland är det många som upplever precis samma sak – alltså alla de som insett att moderna snabba tåg i framtiden är det som kan ge den regionförstoring som krävs för att få ökad konkurrenskraft och fler jobb.

Fredrik Reinfeldt, du lever i det förgångna om du tror att nya motorvägar behöver byggas i stället för järnvägar. Världen har inte råd med sådana statsministrar. Vi behöver ställa om från fossilberoende transporter till uthålliga. I valrörelsen valde ni att driva en kortsiktig populistisk politik för sänkta bensinskatter, nej till trängselskatt, nej till grön skatteväxling och nej till energiskatt. Det är klart att det har gett en del röster – det tror jag. Men nu kommer verkligheten, och då håller det inte längre att blåsa under fördomar och kittla folks okunnighet. När man väl är vald krävs det ledarskap och ansvar. Nu gäller det att våga stå upp för kon-

kreta förändringar som har betydelse och kan medverka till att minska klimatpåverkan. Det finns ingen som kommer undan i dag.

Det räcker inte heller med allmänt tal som är till intet förpliktande, typ det som finns i regeringsförklaringen. Det ska bli intressant att se hur ni klarar den här omvandlingen och utmaningen.

En annan vinnare i årets val är Sverigedemokraterna. Fascister som har kammat sig och gjort sig lite mer rumsrena vinner gehör genom att peka ut invandrare som syndabockar. Det gäller allt från dåliga pensioner till kriminalitet och arbetslöshet. Det visar att vi är för få som tar fajten för medmänsklighet på arbetsplatserna, i fikarummen, i Konsumkön, i tv-soffan och på parkbänken. Vi måste ta diskussionen med våra egna barn och med våra äldre.

Det här handlar inte i första hand om att integrationspolitiken har misslyckats, även om det är riktigt att vi kan göra mycket mer på det området. Vi vet genom erfarenhet att det går att odla hat mot judar även om det inte finns en enda.

Vi måste få ett samhälle där fler tar ansvar i vardagen. Politik går det inte att lämna bara till politiker. Vi är alla med på den här resan.

De länder som blir vinnare är de som tar in nya influenser och kulturer. De länder som blir rikare är de där människor orkar vara toleranta och möta varandra i stället för att odla motsättningar och hat.

Sverigedemokraternas kamp mot mångkultur är feltänkt. Det går inte att få en bättre värld genom att isolera sig eller oss. Se på Nordkorea! Vi behöver tvärtom möta varandra i ständigt nya samtal. Världen kommer ständigt närmare. Var inte rädda! Det är spännande och ger oss nya möjligheter.

(Applåder)

Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! I första riksdagsdebatten efter valet sades då det som i en hel valrörelse inte kunde sägas, att ni önskade en rödgrön regering.

Det var ju det vi sade, det vill säga: Här finns en ambition att bilda en regering tillsammans men inte en gemensam politik, ingen gemensam utgångspunkt för vilka samhällsproblem som ska lösas och vilken politik som ska föras under de kommande åren.

Samtidigt vill jag ändå konstatera att Peter Erikssons anförande präglas av den eftertänksamhet som kanske andra här i dag har saknat. För det tycker jag att han förtjänar respekt.

Det är inte alla som ser den här sköna föreningen mellan rött och grönt i det ideala tillstånd som Peter Eriksson beskrev. Det är bara att följa den socialdemokratiska eftervalsdebatten.

Låt mig också själv påpeka att väldigt ofta har föreningar av rött och grönt här inneburit att man har gått emot idéer om tillväxt och väldigt ofta ifrågasatt jobb vi har och att man har fört en orealistisk energipolitik och inte kunnat ge gemensamma besked om hur vi ska utveckla vår roll inom den europeiska unionen samt en brist på samsyn i hur säkerhetspolitik och försvarspolitik ska utformas. Det är väldigt mycket som går i stå när rött och grönt ska förenas. Helt plötsligt försvinner infrastrukturprojekt. Stora delar av vårt sätt att leva ifrågasätts.

I den delen har vi tittat just på Citybanan men inte för att lösgöra resurser för att bygga kringfartsleder, för det tror vi behövs. Vi är beredda

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

att titta på en finansiering som bygger på externa finansiärer och också på avgiftsbeläggning av biltrafik för att få fram den. Men vi är oroadе för ett projekt där kostnader skenar och där det finns en stor osäkerhet kring genomförbarheten. Jag tycker att man ska reagera när man hör den typen av information. Man måste alltid vara beredd att ompröva om kostnader skenar och det finns ett ifrågasättande av projektet. Menar Peter Eriksson att man inte ska ha den utgångspunkten i synen på viktiga infrastrukturprojekt?
(Applåder)

Anf. 31 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Fredrik Reinfeldt, det kanske gick att odla lite myter före valet. Jag tror att det är svårare nu. Det är ett annat debattläge – det är alltid så efter ett val.

Snacka om att en rödgrön politik skulle ha lett till en mindre tillväxt! Det är det väldigt svårt att verifiera, i något slags empirisk mening i alla fall. Att försöka i dagsläget hitta en statistik som visar att vi har en ekonomisk utveckling som är sämre än genomsnittet i Europa går inte. Vi har nog bästa läget i Europa. Vi har den bästa utvecklingen under de senaste åren. Vi har en utveckling som är en av de bästa i världens alla länder. Det är faktiskt därför som svensk ekonomi i dag rankas högre och bättre än tidigare och än på många decennier. Det är sanningen!

Rödgrönt samarbete har lett till att många fler får jobb, att många fler företag faktiskt startas i Sverige just nu och att svensk ekonomi är på topp.

Nu får vi se om ni klarar av att förvalta det här läget. Det är ett gyllene läge. Mannen med guldfötter klarar kanske av det i det här läget. Om du visar att du klarar av det och har det förtroendet i din egen regering så att ni kan förvalta det här läget får vi se. Vi har inte sett det ännu.

Det är ni som måste leva upp till de förväntningar som ni har talat om i valrörelsen. Ni säger ju att de en och en halv miljon människor som står utanför ett jobb ska få jobb med en ny regering. Det har vi inte sett ännu. Snarare är det så att ni nu stoppar projekt som kommer att ge konkurrenskraft, ny framtidstro och nya jobb när ni stoppar Citybanan. Det är en väldigt allvarlig signal, tycker jag.

Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Vi som ibland har den något udda hobbyn att försöka följa Miljöpartiets kongresser har noterat att det här med tillväxt är någonting väldigt dåligt. Det var ett väldigt konstigt anförande som Peter Eriksson höll här för att hylla tillväxten. Det är ju själva hotet med tanke på hur man förbrukar naturresurser och tär på det som jorden inte tål. Här står Peter Eriksson och hyllar detta som något bra.

Problemet med er miljösyn är att ni dels tror att ni har monopol på miljöfrågorna, dels tror att det enda sättet som miljöhoten kan mötas på är med regleringar och högre skatter.

Vi har ett långt avsnitt och en god ambition i denna regering att med en annan utgångspunkt också tjäna miljön på ett väldigt bra sätt, genom att utveckla alternativ, genom att ta oss an klimatfrågan och genom att faktiskt se att det finns ett samband som behöver brytas mellan hög tillväxt och ibland hur resurser förbrukas.

Det är en viktig diskussion som förs i alliansen. Vi vill utveckla en modern miljösyn, men jag har faktiskt ingen grund för att påstå att den utvecklingen finns i Miljöpartiet. Där gäller fortsatt ifrågasättande av tillväxt. Det är också därför ni alltid ifrågasätter större infrastrukturprojekt, som i fallet Stockholmsregionen innehåller bland annat diskussioner om att bygga ut kringfartsleder.

Det finns en ambition i Stockholmsregionen att regionen ska växa med 600 000–800 000 nya invånare. Menar Miljöpartiet att man i en region så att säga kan växa ut på det sättet utan att till någon del tillföra några nya vägar? Är ert blinda hat mot bilen så stort att ni inte kan se att det rimligen kommer att behöva byggas till för att fler människor ska få plats? Det är ingen hos oss som har ställt det mot att det behövs spårbunden trafik, bättre vägar och bättre möjligheter att också korsa den trånga passagen genom Stockholms innerstad. Men vi ser att det finns behov av både–och, och vi är beredda att pröva att kostnaderna inte skenar i väg.

Anf. 33 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Diskussionen om en järnväg genom Stockholm, om hur man ska lösa problemet med flaskhalsen, har pågått i snart 20–30 år. Till slut har man insett att det inte kommer att gå att fixa ett tredje spår. Man kommer inte att hitta en annan variant utan att få enorma skador i kulturmiljön och stora förseningar därför att det kommer att bli ett enormt engagemang i den frågan. Det ger ändå för lite kapacitet.

Då har vi tillsammans med Stockholm och en massa andra aktörer dragit i gång projektet att bygga Citytunneln. Så stoppar ni det så fort ni får möjligheten och chansen. Är det att satsa på tillväxt och nya infrastrukturprojekt? Det är fullständigt 1984! Den typen av språkbruk är helt galen.

Vi vet att alla forskare i dag inom trafikområdet är medvetna om att nya stora motorvägar runt storstäderna inte är någon lösning. Vi måste satsa på modern kollektivtrafik för att få en lösning på trafikproblemen, men bygger man ut nya stadsdelar är det klart att man behöver nya vägar i de områdena. Där är det ingen tvekan naturligtvis. Men nya stora motorvägar är ingen lösning.

Tillväxt är inget problem i sig. Vi är för tillväxt om man bryter sambandet mellan ökade miljöproblem och tillväxten. Det är där som man har problemet i dag. En hållbar tillväxt är bra.

Jag tycker att det är jättekul att få höra att Fredrik Reinfeldt följer våra kongresser på håll. Men jag kan bjuda in dig att på nära håll vara med och delta nästa gång i stället. Då kan det hända att du lär dig lite mer än vad som står i tidningarna. Det skulle vara jättekul, och du ska få en inbjudan direkt från mig.

Anf. 34 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Det är rätt intressant att höra Peter Eriksson säga, och hylla det, att en rödgrön regering vore mycket bättre än den som kommer nu. Det är en hyllning till Miljöpartiets samarbete med Socialdemokraterna. Min fundering och reflexion är: Jag undrar om alla socialdemokrater runtom i landet känner igen sig. Jag är inte säker.

Peter Eriksson är inte nöjd. Han har varit med i det rödgröna samarbetet. Men sedan kommer en lång lista på det som han inte är nöjd med. Det blev inte det, och inte det och inte det.

Då är min enkla fråga: Varför vill han ha mer av det när han är så missnöjd på så många områden? Det är en gåta för mig, men det kanske du kan återkomma till.

Sedan säger du att vi inte har råd med en regering som struntar i miljön. Nej, jag delar den åsikten. Det är därför som det är en stor uppgift för en ny regering att faktiskt fokusera på miljöområdet. I regeringsförklaringen finns ett långt avsnitt som handlar om energieffektivisering, om energiomställning, om bränslebyte, om en politik för att rädda Östersjön och Västerhavet, om ambitiösa klimatmål. Där tror jag att vi behöver ett samarbete. Är det någonstans som det konstruktiva samarbetet skulle vara bra vore det just på det här området. Jag hoppas verkligen att vi kan hitta goda lösningar.

Det jag menar är att det behövs svenska företag som kan hjälpa till i den här miljötekniken. Då behöver vi både en bra företagspolitik och en bra miljöpolitik om vi ska komma framåt.

Ni har möjligen haft höga ambitioner på miljöområdet, men ni har haft för låga ambitioner när det gäller företagspolitiken. Det är därför som ni inte har kommit tillräckligt långt. Jag tror att svenska företag behöver goda förutsättningar för att klara miljöpolitiken. De behöver ambitiösa miljömål, och vi behöver mer morötter och mindre av piskor i miljöpolitiken.

(Applåder)

Anf. 35 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Vad jag sade i mitt inledningsanförande var att vi hade velat fortsätta det arbete som vi har påbörjat. Det tror jag hade varit bättre för Sverige. Vi har till exempel, nu när vi pratar miljö- och klimatpolitik, åstadkommit att Sverige har blivit ledande när det gäller miljöbilar och miljöbränslen i världen i dag och speciellt i Europa. Jag är väldigt orolig för att den politiken kommer att ändras nu. Vi har tillfälliga upp- och nedgångar till exempel när det gäller olje- och bensinpriserna. Är Maud Olofsson intresserad av att försöka göra någonting nu för att de som kör miljöbilar faktiskt ska välja att också använda miljöbränslen? Vad planerar du att göra i det läget för att vi ska få en effekt på klimatsidan och att det inte bara är så att det körs en del miljöbilar runtom i Sverige utan att man också använder miljöbränslen i framtiden? Kommer ni att fortsätta med den politik som vi har satt upp där, att det ska vara lönsamt att köra miljöbilar, eller kommer ni att acceptera att den här utvecklingen stannar av? Det vore i så fall väldigt dåligt.

När det gäller biologisk mångfald och klimat finns praktiskt taget ingenting konkret i den nya regeringsförklaringen. Det är oerhört tunn-sått, och det säger hela den samlade miljörörelsen i Sverige. Jag tycker att det är trevligt om ni lyckas formulera några trevliga allmänna tal i regeringsdeklarationen och sådant, men det är roligare om ni kan få fram konkreta åtgärder. Det har också större betydelse i verkligheten. Kom igen med dem i stället!

(Applåder)

Anf. 36 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! I själva valanalysdelen var det en sak, som statsministern påpekade, som var lite intressant, och det är att Peter Eriksson säger: Ja, borgarna var bäst på jobben. Ja, borgarna hade bäst besked i regeringsfrågan. I övrigt tyckte jag att det var lite bekymmersamt och förvånande att Peter Erikssons anförande var så blockfixerat som det var. Ni har på en del enskilda punkter när det gäller försvaret av friskolor, när det gäller småföretagspolitiken och när det gäller den gamla regeringens miljömålsproposition till exempel samverkat med allianspartier.

När man håller ett anförande efter ett val där man har hamnat i opposition händer det ibland att man använder uttrycket: Vi ska bedriva en konstruktiv oppositionspolitik. Det skulle vara lite intressant att höra om Miljöpartiet ser sin framtid som en del av ett väldigt tätt hopkittat i allt väsentligt rött block, eller om det här som plötsligt kastades fram att moderatledaren ska inbjudas till er kongress kanske är en öppning för en annan roll för Miljöpartiet.

Även jag har det något egendomliga intresset, som Fredrik Reinfeldt avslöjade, att jag faktiskt följer vad ni beslutar. Där kom en natt ett beslut att ni var redo att medverka i en regering med Moderaterna. På det sättet är det inte egendommeligt att moderatledaren också får komma på besök. Men viktigare än det är ändå hur ni ser er framtida roll i parlamentet. Är ni öppna för en dialog med den nya regeringen i viktiga sakfrågor, eller föredrar ni att sitta med Ohly och den nya s-ledaren och drömma om ett framtida regimskifte? Det skulle vara intressant att få en synpunkt på det.

Anf. 37 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Låt mig börja med att lämna en inbjudan också till Lars Leijonborg. Då kan ni hålla varandra i handen om det blir otäckt, men vi är inte så farliga.

När det gäller diskussionen om blockpolitik vill jag säga att det finns en rad frågor som vi kommer att vara högst intresserade av att diskutera med den nya regeringen. Vi kommer att se i sak hur förslagen läggs på bordet. Vi kommer att försöka vara konstruktiva och medverka i de frågor som vi tycker är viktiga. Vi är positiva till att hjälpa till att skjuta på åt ett grönt håll i miljöpolitiken och till att bryta det samarbete i kommittén som har varit mellan Socialdemokraterna och Folkpartiet och ha en mer öppen och positiv linje tillsammans med den nya regeringen när det gäller arbetskraftsinvandringen. Det finns en rad andra frågor där det kan vara möjligt också.

Men vi kommer inte att ställa upp på en linje där det handlar om att slå på de mest utsatta, om att ta pengar från arbetslösa och sjuka för att satsa på dem som redan har det gott ställt och om att avskaffa förmögenhetsskatten utan att se till att de som har det bäst ställt i Sverige får betala andra skatter i stället. Vi tycker inte att vi har för mycket fördelningspolitik i den meningen i Sverige. Vi tycker inte att de rika betalar för hög skatt. Det är viktigt att ta ett ansvar för att de som har det sämre ställt ska känna att alla är med på båten.

(Applåder)

Anf. 38 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Först har jag en liten anmärkning som mest riktar sig till mina kolleger. Här avslöjas de mest häpnadsväckande saker när det gäller intressen från både stats- och utbildningsministrarnas sida. Det borde naturligtvis ha redovisats före regeringsbildningen.

Jag delar Peter Erikssons oro när det gäller klimatfrågan. Det är det kanske allra största hotet mot mänskligheten. Det är ett hot som vi svenskar delar med människor över hela planeten och som vi gemensamt måste hantera. Sverige ska vara aktivt på den internationella nivån för att driva på för att få bindande åtaganden som också fullföljs.

Vi har också som land stora uppgifter framför oss. Vi har redovisat mycket av det vi vill göra, men mer kommer.

Miljöpartiet har ett litet dilemma när man pekar ut, precis som vi alla gör, klimatfrågan som det största hotet och sedan säger att man dessutom, förutom att fasa ut olja och fossilbaserade bränslen, vill stänga ned fungerande kärnreaktorer. Kärnkraften är en motkraft mot klimathotet, och där har Peter Eriksson ett bekymmer.

Peter Eriksson och Miljöpartiet talar då och då om mer valfrihet för småbarnsföräldrar och en större möjlighet för föräldrar att tillbringa tid tillsammans med barnen. Han har nu samarbetat med Lars Ohly och Göran Persson under en längre tid, och där finns ju ett ganska begränsat utrymme. Det vore intressant att höra Peter Eriksson utveckla några tankar om detta.

Peter Eriksson vill ha fler jobb, men tillhör samtidigt ett parti som går till val på friår och att vi ska jobba mindre. Det tycker jag är lite bekymmersamt. Hur hänger detta ihop, Peter Eriksson?

(Applåder)

Anf. 39 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Logik är inte alltid det lättaste att förstå i politiken. Det kan jag hålla med Göran Hägglund om. Han stod till exempel här alldeles nyss och pratade om att det behövs en bra klimatpolitik och att vi måste ta vårt ansvar och jobba internationellt, men i valrörelsen för några veckor sedan drev han frågan om sänkta bensinskatter. Hur hänger det ihop, Göran Hägglund? Är det genom sänkta skatter på fossila bränslen vi ska få människor att avstå från dem och satsa på andra saker i stället? Det tycker jag är en mycket intressant fråga som han kanske skulle kunna svara på.

Vi drev också frågan om sänkt arbetstid, framför allt för småbarnsföräldrar, i valrörelsen. Jag tror att det är en utveckling som skulle vara väldigt positiv för livskvaliteten för barn, småbarnsföräldrar och också för näringslivet som helhet. Det handlar om att satsa på att småbarnsföräldrar får en möjlighet att, med stöd från staten, gå ned i arbetstid. Men det handlar inte om att lämna arbetslivet helt och hållet, stanna hemma och bli den nya tidens hemmafruar.

Det är skillnaden mellan Kristdemokraterna och Miljöpartiet. Vi vill ge människor möjlighet att klara av sina liv, få en arbetstidsförkortning, klara av livspusslet, ha tid med att hämta och lämna ungarna och handla mat i affären. Men Kristdemokraterna driver en politik där det blir ännu mer lönsamt om man helt stannar hemma. Då får vi en situation där hemmafruarna kommer tillbaka i Sverige. Jag tror inte att det är små-

barnsföräldrarnas mål att vi ska få en sådan utveckling i Sverige. Det är inte alls så. Ni driver en gammaldags borgerlig politik som skulle föra Sverige tillbaka.

(Applåder)

Anf. 40 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Jag tycker att vi har fått en väldigt fin kammare, men jag vet inte om högtalaranläggningen är ur funktion i närheten av Peter Eriksson. Jag ställde några frågor som handlade om hur hans syn på klimatfrågan går ihop med de krav som Miljöpartiet har om att stänga av ytterligare kärnreaktorer, jag ställde frågor om familjepolitiken och hur det går att föra den politiken tillsammans med Lars Ohly och Göran Persson och jag ställde frågor som rörde friåret. Peter Eriksson svarade genom att ställa några frågor till mig.

Jag ska gärna svara på dem. När det gäller bensinskatten är jag orolig för att människor som lever med små ekonomiska marginaler får svårt att bära dramatiska prishöjningar.

När det gäller familjepolitiken är jag lite förundrad. Peter Eriksson säger att det är viktigt att föräldrar kan tillbringa mer tid tillsammans med sina barn. Där är vi uppenbarligen överens, men i hans värld går det en knivskarp linje. Det är helt okej och jättebra med föräldraförsäkringen då de flesta av oss är hemma på heltid under den första tiden då barnen är små. Men sedan, när den tiden är över, blir det en hemmafru- eller möjligen en hemmamansfälla att vara hemma med barnen på heltid. Hur hänger det ihop, Peter Eriksson? Varför inte ge föräldrarna förtroendet att själva kunna avgöra vilken barnomsorgsform de önskar, om de vill stanna hemma en tid eller minska sin arbetstid under en tid för att kunna tillbringa mer tid tillsammans med barnen? Jag får inte det resonemanget att gå ihop.

Utveckla gärna er syn när det gäller kärnkraften och klimatfrågan, för där hänger det inte ihop. Utveckla gärna er syn på hur ni ska kunna formulera en gemensam familjepolitik tillsammans med Lars Ohlys parti. Dessutom saknar jag min inbjudan.

Anf. 41 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi är så många på våra kongresser så vi kan inte bjuda in alla, men dig kan vi i alla fall bjuda in, och Maud också för den delen, så får ni komma och lyssna på våra diskussioner, bland annat om familjepolitiken. Jag lovar att det kan bli ganska livaktiga diskussioner.

Det är min åsikt att en arbetstidsförkortning för småbarnsföräldrar skulle göra Sverige bättre, ge barnen större möjligheter, ge mer tid för ungarna och stärka livskvaliteten. Men att återgå till ett hemmafrusystem är feltänkt, och det är det som ni vill i grunden. Det är målet för en kristdemokratisk politik. Det går inte att komma till någon annan slutsats när man ser de åtgärder som ni föreslår, men inte för alla i och för sig. De som har det riktigt gott ställt ska ha bättre möjligheter att få någon annan som gör jobbet i stället. Det är också ett alternativ, men det är bara för dem som har det riktigt gott ställt.

Kärnkraften är inte ett hållbart energisystem den heller. Därför behöver vi fasa ut det steg för steg, men det ska, som vi ser det, göras i takt med att vi nu bygger upp nya hållbara elproducerande system och satsar

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

på vindkraft och solenergi och också får en ökad effektivisering i energisystemet som helhet. Då kan vi successivt fasa ut både fossila bränslen och uran som energikällor.

Vi tror att vi skulle kunna fortsätta en positiv familjepolitik med Socialdemokraterna. Vi har lyckats få en förstärkning när det gäller de månader då man får ersättning efter att man fött barn, och vi har höjt ersättningsnivån. Vi skulle kunna fortsätta med ytterligare några månader. Vi tror att vi kan övertala både Vänstern och Socialdemokraterna i den frågan.

(Applåder)

Anf. 42 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Ärade ledamöter av denna kammare! Svenska folket har gjort sitt val och har beslutat sig för att byta regering. Det är inte ofta det sker i vårt land. Kraften i viljan att göra denna förändring var så stark att vi nu för första gången på 25 år har ett majoritetsunderlag för regeringen i denna kammare.

Med er in i denna nu omgjorda och vackra kammare tar ni era respektive väljares förväntningar om att ni ska bära deras röst, deras tankar och deras förhoppningar också på plats här i kammaren. En del av er kommer med valvinden i ryggen och utgör en del av ett regeringsunderlag. Andra har lite grann andra känslor med sig hit in. Men ni har i lika hög grad ögonen på er och samma typ av förväntningar från era respektive väljare. Och ta det från en som vet hur det är att sitta i opposition: Det är inte säkert att era väljare tycker att ni är allra bäst just den dagen då ni har gnällt allra högst på de politiska motståndare ni har här i kammaren!

Svenska folket valde bort Socialdemokraterna, som gjorde det sämsta valresultatet sedan den allmänna rösträtten infördes. Svenska folket valde bort Göran Persson, en person som har dominerat svensk politik i över ett decennium och som det naturligtvis går att säga väldigt mycket om. Men låt oss i dag bara konstatera att väljarna verkar ha lite känsla för när en person har gjort sitt.

Svenska folket valde bort den förnöjsamhet som spred sig över Socialdemokraterna och vänsteralternativet här i Sveriges riksdag – känslan av att allt som behövde göras var gjort, att det bara fanns bra beskrivningar att göra av vårt land och att inga tillkortakommanden och inga mänskliga brister fanns kvar värda att berätta om, bry sig om eller ha som utgångspunkt för politiskt beslutsfattande. Man valde bort en vilja att dölja arbetslöshet med högt uppdrivna åtgärdsprogram snarare än en politik som lade grund för att jobben skulle kunna växa till. Man valde bort brister i ett regeringsalternativ som inte förmådde ge gemensamma svar och som inte kunde berätta hur en gemensam regeringsbildning skulle se ut – den var inte ens önskad av någon annan än möjligen Miljöpartiet. Dessa grundfrågor, som man inte kunnat ge svar på, är ju någonting som väljare alltid ställer sig frågan om. Efter att ha funderat kring ideologi och politiskt parti kommer man också till frågan: Vem ska då bestämma, och med vem? Hur ska det se ut? Hur ska de ta ansvar för Sverige? Bristerna, att inte kunna svara på hur regeringsalternativet såg ut, låg också till grund för att man valdes bort.

Svenska folket har valt en alliansregering. Allians för Sverige innebär en fördjupning av borgerligt samarbete i en utsträckning vi aldrig tidigare

har sett. Det var möjligt i en tid då fyra borgerliga partier var stadda i förändring. Vi kunde nå varandra i en övertygelse om att om vi kunde hitta en samverkansform som byggde på att alla skulle bidra och att alla skulle känna att man har fått med det man tycker är viktigt, då skulle vi kunna lägga grunden för någonting långsiktigt – ett ansvarstagande för Sverige byggt på en väl förberedd politik som ringar in de samhällsproblem som andra politiska krafter har blivit blinda för och som dessutom har beredskap att göra någonting åt dem.

Svenska folket valde det enda regeringsalternativet med ett förberett jobbprogram, en idé om hur jobb växer till. Det byggde på drivkrafter, enskildas drivkrafter och entreprenörers drivkrafter, och på stöd för att verkligen få fram varaktig sysselsättning. Utgångspunkten är att om politiken inte förs på det sättet kommer det Sverige som är delat mellan dem som har jobb och dem som står vid sidan av att permanentas. Svenska folket valde en inkluderande attityd i synen på utanförskap där vi blev de som talade om människor som inte kom till sin rätt och som inte möttes av attityden att de också skulle få möjligheter att växa i vårt samhälle.

Svenska folket valde en allians som talade om förbättrad kvalitet och förbättrade resultat i den skattefinansierade välfärden. Denna allians vågade kritisera en skola som vi alla är eniga om ska finnas tillgänglig och vara öppen för alla, men det kan inte vara det enda krav vi ställer. Alliansen formulerade också krav om att eleverna måste växa i kunskaper, och det måste vi kunna följa upp. Man måste kunna kritisera om kvaliteten är dålig. Man måste kunna göra detta i en väl avvägd skolpolitik som ger elever och föräldrar möjlighet och makt att påverka. Det måste bli ett samspel mellan politikens ambitioner och människors egen vilja att fatta egna beslut om sitt eget liv. Detta var vår utgångspunkt när det gäller skolan, synen på sjukvård och synen på äldreomsorg. Svenska folket gillade vad de hörde: Äntligen en regering som tar med oss medborgare i sitt sätt att utforma samhället! Man använder inte diktat, utan man ger just den här möjligheten att få vara med – större makt också åt mig.

Under de år som nu följer kommer ibland ideologisk konflikt att uppstå. Det är bra. Det är bra med konflikter av det slaget i demokratin. Det gör politiken värd att lyssna till. Det gör valen betydelsefulla att göra för väljare som följer politiken. Men här kommer också att följa inbjudan till samförstånd.

Det är klokt i ett litet land att ibland söka samförståndets väg. Det har vi gjort i vår historia, och det bör vi vara öppna för att göra också framgent. När 90-talskrisen skulle åtgärdas gjordes väldigt mycket klokt i bred samsyn i denna riksdag för att lägga grund för en bättre ekonomisk utveckling. Jag var med och fattade beslut om en oberoende riksbank. Jag var med och fattade beslut om en ny budgetordning med utgiftstak, ett nytt sätt att fatta beslut som lägger bättre grund för kontroll på statsfinanserna än vad som gällde före den reformen. Det var flera av oss som var med, kampanjade och vann svenska folkets stöd för att inträda i Europeiska unionen. Vi är flera som har varit med och fattat beslut om ett långsiktigt bättre, mer hållfast pensionssystem.

Alla de exempel jag nu nämnde kunde åstadkommas genom överenskommelser mellan de borgerliga partierna och Socialdemokraterna. Det

var klokt, långsiktigt och bra för Sverige. Det bör inte väljas bort inför framtiden när det är möjligt att nå den typen av samförstånd igen.

Jag har härifrån – förvisso inte från denna talarstol eftersom vi i förnyelsens tidevarv nu också har bytt talarstol – sträckt ut händer under gångna mandatperioder i ambitionen att till exempel nå en bättre och bredare samsyn på försvars- och säkerhetspolitiken. Vi har gjort det under historiens gång, och jag tycker att det är klokt att göra det även framgent. Jag ser gärna en bred översyn i samsyn av socialförsäkringssystemet – någonting som har flaggats upp vid flera tillfällen i denna kammar – att man borde göra – för att se över möjligheterna att få mer av ett ”raka-rör-system”, möjligen mer försäkringsbaserat än vi upplever att dagens system är.

Jag tycker att den breda inbjudan till samsyn i energipolitiken som alliansen har signalerat vid flera tillfällen är någonting som vi i grunden rimligen borde vara rätt överens om. I detta vårt lilla land med rätt kargt klimat, ett land baserat på en stark industribas med ofta elintensiv verksamhet, borde vi väl kunna komma överens om att se till att det finns bra med energi för att klara både uppvärmning och jobb? Ska det vara så svårt? Vi har väldigt många väljare i våra respektive partier som faktiskt förväntar sig att det här borde finnas en mycket bred samsyn för att göra detta möjligt. Vi delar ju också uppfattningen att framtidsutmaningarna bygger på att utveckla de alternativ som kan ersätta inte minst oljan eftersom sättet att producera energi påverkar livsklimatet, jordens klimat, om vi gör fel. Låt oss därför säkra både en god energitillgång och en ambition att utveckla alternativen för framtiden.

För övrigt ingår vi i utredningar som tittar över den svenska författningen. Även det är klokt att göra i bred samsyn. Det kan säkert finnas andra exempel än de jag nu nämner. Vi kommer att ha en öppen attityd. Vi kommer att inbjuda till samtal. Vi räds dock inte när vi blir oense. Vi räds inte den ideologiska konflikten. Den är oftast bra att ta.

I utvecklandet av Nya moderaterna lärde jag mig en sak, och det är att väljare ofta tycker att politiken utformas genom att man först rättar in hur systemen ska se ut och sedan förväntar sig att människor ska anpassa sig till dessa. Politikens värld är ersättningsnivåer och systemuppbyggnad och systemord, vilket ofta gör det svårt för människor att ta den till sig. Vi förstår inte den utgångspunkten. Därför är det klokt att alltid börja i politiken genom att vända på resonemanget och i stället ta människorna som utgångspunkt.

Låt mig nämna hur jag med människan som utgångspunkt vill se ett Sverige präglad av alliansregeringen de kommande fyra åren. Utgångspunkten ska vara att människors egen växt står i fokus, människors möjligheter att växa utifrån egna förutsättningar. Det är en utgångspunkt som tar för givet att människor har en vilja att göra väl och vill möta uppskattning för det som de gjort. Det tror jag att vi alla bär inom oss. Ett av de bästa dragen hos människan är just att vi har den starka drivkraften att göra rätt och att uppskattas av andra.

Två saker är då viktiga att lägga till. För det första är det orimligt att tro att allt detta kan mötas med politiska åtgärder. Det är inte alltid svaren finns i politiken. Väldigt mycket av livet finns bortom politiken, bortom politikens räckvidd, och handlar om samlevnad med andra utanför politiken. För det andra måste det finnas en insikt om att det finns en

destruktivitet hos människan. Det blir många gånger fel, vilket också måste vägas in när vi formar vår politik. Vi måste vara redo att ge utrymme men också redo att korrigera när det inte blir rätt.

Det första handlar i grunden om att fler ska få möjlighet att arbeta, fler ska få möjlighet att bli företagare, fler ska få möjlighet att nå kunskapsresultaten i den svenska skolan. De är grunderna för att kunna växa utifrån egna förutsättningar. Det andra handlar om människors sammanhållning. Viljan som vi alla har att visa omtanke om vår nästa måste vara en viktig utgångspunkt. Vi vill känna närhet till varandra. Vi vill behandla varandra väl. Det ska vara vår förväntan. Men även här måste ett varningens ord ges: Människans väsen innehåller också intolerans, och det gäller inte bara på några platser hos några få. Vi har alla ibland lite drag av den även om många är duktiga på att hålla den tillbaka.

Vår utgångspunkt ska vara att förutsätta att där intolerans finns måste det föras en politik som bryter med intoleransen, som öppnar upp för sammanhållning. En politik som bryter utanförskap, är för ökad jämställdhet, bejakar ett civilt samhälle större än staten, ser till att brottsbekämpning och psykiatri fungerar och bygger tillit mellan människor grundar den sammanhållning mellan människor som vi nu vill se följa i det Sverige som bytt regering.

(Applåder)

Anf. 43 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Fru talman! Jag kan instämma i mycket av vad Fredrik Reinfeldt sade. Så är det sagt. Dock saknar jag en redovisning inför kammaren av en av de stora inrikespolitiska frågor där Fredrik Reinfeldt bytt uppfattning. Berätta vad det var som gjorde att du ändrade dig om trängselskatterna.

Anf. 44 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Om det finns någon fråga där just Göran Persson är den som ska ställa den gäller det huvudkonstruktören av trängselskatternas tillkomst. Efter nattliga förhandlingar efter förra valet fick en något förvånad svensk valmanskår, och också förvånade ledare i Stockholms stadshus, reda på att trängselskatter nu skulle införas på prov efter en modell som ingen hade förvarnat väljarna om.

Vi kan konstatera att det genomförts folkomröstningar runtomkring i Stockholms län där Stockholms stads invånare röstat ja, fjorton länskommuner röstat nej och elva länskommuner inte fått rösta. Det ställer oss inför ett dilemma. Det är ett svårtolkat resultat. Vi måste också komma ihåg att det inte bara är en fråga om hur man ska använda trängselavgifter – om man känner till Stockholmstrafikens olika försök att lösas upp i politiken genom decennierna – utan det handlar även om frågor om kringfartsleder. Det kan också handla om spårbunden trafik.

Det vi försökt göra är att utifrån dessa resultat, utifrån de förväntningar som människor har på att infrastrukturen ska fungera i Stockholmsregionen – det påverkar ju inte bara denna region utan hela Mälardalen och i realiteten hela landet – hitta en utgång som öppnar upp en hel del av det som politiskt varit svårt. Här har lovats bort resurser till sådant som inte förstärker kapaciteten tillräckligt mycket, vilket tränger undan annan spårbunden trafik, andra kollektivtrafiksatsningar. Här har saknats

underlag för att bygga infrastrukturlösningar som gör att vi kan finansiera kringfartsleder, och här finns ett svar att ge när det gäller att använda trängselavgifter eller brukaravgifter.

Vi ogillar idén att lägga en skatt bara för att driva bort några från vägarna, och att inte med de resurser den gav – även om det var försvinnande lite – lägga en grund för ytterligare finansiering av kringfartsleder. Moderaterna som parti tror på idén att kringfartsleder som byggs ut, nya vägar som byggs, kan finansieras med brukaravgifter. På det sätt som vi nu kunnat komma överens tycker jag att vi fört ihop de olika delar som behövs för att ge hopp åt denna region.
(Applåder)

Anf. 45 GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik:

Fru talman! Jag vet inte om några i kammaren blev klokare av det svaret. Är det så att det blir trängselskatter i Stockholm? Ska vi uppfatta det så? De ger ju uppenbarligen inga pengar som kan användas till att lösa trafikproblemen, men det ska tydligen kompenseras genom andra avgifter på andra trafikleder. Är det så jag ska uppfatta det?

Anf. 46 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Den utformning som trängselavgifterna hade, både deras tillkomst och sättet att utforma dem på, har vi rest berättigad kritik mot. Vi gillade inte tillkomsten. Vi tyckte att det väckte frågor av både integritetskaraktär och också en del frågor om vad man använde resurserna, i form av avgifter, till att finansiera. Kritiken har alltså varit att med den konstruktionen lösgjordes väldigt små resurser till att egentligen göra annat än att finansiera själva projektet. Det har varit en återkommande kritik från Stockholmsregionens företrädare.

Vi bör också notera – och den frågan kommer vi att brett kunna diskutera – att en ytterligare kritik varit att detta framställts som ett lokalt beslut att fatta av Stockholms stad. Men så fungerar inte våra lagar. Det är i grunden riksdagen som fattar beslut om detta, och i vår grundlag finns inte utrymme för den typ av beslut som åtminstone antydde för väljarna, nämligen att de skulle få fatta beslut efter eget huvud. Det har gjorts att vi hänvisat till att Grundlagsutredningen bör titta på möjligheten att man lokalt eller regionalt kanske ska kunna ta ut den typen av avgifter, inte minst för att lägga grunden för de infrastruktursatsningar som det ju finns behov av i hela vårt land och som det knäckas på om.

Svaret är alltså att vi väljer bort det som du och andra hittade på den där natten för fyra år sedan. Däremot hoppas vi att vi nu lagt grunden för att kunna använda avgifter som stöd för att få en utbyggnad av infrastrukturen på plats och att försöka lösa de utmaningar som finns i Stockholmsregionen. Skälet till att svaret inte kan ges tydligare än så är att vi har respekt för att det regionalt och lokalt finns en vilja att vara med i dialogen och vara med och fatta beslut. Därför har vi sagt att vi ska utse en statlig förhandlingsman som tillsammans med Stockholms stad, Stockholms läns landsting, Kommunförbundet i Stockholms län samt berörda kommuner för dialogen vidare utifrån de slutsatser vi försökt dra. Vad de gemensamt kommer fram till ska sedan förhoppningsvis lägga grunden för en bättre trafikpolitik.

Anf. 47 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Jag vill minnas att Fredrik Reinfeldt efter Göran Perssons inledningsanförande sade att Persson gav självgodheten ett ansikte. Den början till en valanalys som Reinfeldt här försökte sig på visar att han själv i detta avseende är duktig på att överträffa Göran Persson.

Det går bra att stå och prata om vikten av en politik där alla är med och där man minskar klyftorna i samhället så länge retorik och politik hänger ihop.

Ni har egentligen inget att yvas över än, för ni har ännu inte fått möjligheten att påverka politikens utformning och därmed samhällets utveckling. Men ni kommer nu att få den möjligheten. Jag är övertygad om att vi då kommer att få se att en politik för minskade klyftor enligt högeralliansens förslag kommer att leda till ökade klyftor. En politik för att minska arbetslösheten kommer att leda till att arbetslösheten åter når katastrofsiffror. En politik för att öka jämställdheten enligt er regering kommer att innebära en återgång till att kvinnorna har huvudansvaret för hem och barn.

Att bevara den svenska modellen innebär i er tappning att man ifrågasätter kollektivavtal, ökar egenavgifterna i a-kassan, tar bort avdragsrätten för fackföreningsavgift och inrättar låglönejobb. Fredrik Reinfeldt talar om samhällets ansvar för infrastruktursatsningar. Samtidigt har hans partikolleger i Nacka sett till att de som där har villor själva får betala de vägbyggen som behövs, för Nackas moderater prioriterar skattesänkningar.

Ni har varit väldigt tydliga med att brottsbekämpning ska stå högt på listan. I socialförsäkringsutskottet föreslog de fyra allianspartierna i våras att det skulle inrättas en fuskminister. Varför har det inte gjorts, Fredrik Reinfeldt? Nöjer du dig med att ha fuskande ministrar i stället?

Anf. 48 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Kontrollen över fusk och överutnyttjande ligger naturligen hos socialförsäkringsministern och till en del också hos arbetsmarknadsministern. Jag tror att svenska folket väntar sig att systemen ska användas av dem som är i verkligt behov av stöd och inte av dem som inte är det. Därför säger jag att det är bra att man sätter press på dem som fuskar och överutnyttjar systemen.

I valrörelsen påpekade jag att detta delvis har gjorts av en tidigare majoritet. Man har med Lars Ohlys stöd anställt nya fuskhandläggare på Försäkringskassan. Tanken är alltså inte helt ny. Jag tror ändå att det är viktigt att fullfölja den, och till detta måste också föras en politik som sänker trösklar, så att människor känner att det också finns en arbetsmarknad, en möjlighet att komma ut i arbete. Det är något som har saknats.

Talet om hur retorik och praktik förhåller sig till varandra kommer vi nog att få höra ofta. Lars Ohly är ju lite arg ibland, och vi har lärt känna hans stil i debatterna. Han kommer säkert hela tiden att hävda att ingenting görs för att någon ska få det bättre. Sedan blir frågan hur människor upplever detta i verkligheten.

Verkligheten är politikens spegel. Det handlar om huruvida människor upplever att denna regering, som är byggd för att se till att jobben blir fler och har utformat sin politik för att jobben ska bli fler, också kan

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

leverera detta. Självklart kommer detta att vara en grundläggande fråga för svenska folket i valet 2010. Att Lars Ohly även då kommer att vara emot och vill se det hela på ett annat sätt har klargjorts tydligt här i dag. Det har nog föga förvånat någon. Men det verkliga avgörandet ligger hos svenska folket.
(Applåder)

Anf. 49 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Det skulle vara förvånande om vi skulle applådera den politik som vi har bekämpat hela valrörelsen. Det är min uppgift att företräda hela den mycket starka opinion – en opposition till högerpolitiken – som jag är säker på kommer att växa de närmaste åren.

Min fråga om en fuskminister handlar om att ni så ofta har framställt överutnyttjande och fusk i socialförsäkringen som ett stort problem. Det är klart att det är helt oacceptabelt om någon till exempel arbetar svart och samtidigt uppbär a-kassa. Men det finns en annan brottslighet som är mycket värre för samhället, åtminstone ekonomiskt sett, nämligen skattefusk.

Skattefusk kostar samhället totalt sett 110 miljarder varje år. Det är en niondel av statsbudgeten. Du, Fredrik Reinfeldt, har själv ministrar som låter bli att betala arbetsgivaravgift när de anlitar hemhjälp. Du har minst en minister som låter bli att betala tv-avgift. Är inte detta brott?

Kan du nu ta tillbaka det du sade i ett tidigare replikskifte med mig, att detta inte handlade om brott utan om moral? Kan du nu erkänna att detta är brott, och brott ska bekämpas?

Anf. 50 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Vad jag försökte påpeka för Lars Ohly var att riksdagen inte är någon folkdomstol. Vi är inte en domstol som kan fälla dom om huruvida människor har begått brott eller inte. Det finns ett självständigt, fristående domstolsväsende som har hand om sådant, och jag skulle till och med gärna vilja öka dess självständighet, för jag tror att det i grunden skulle vara väldigt klokt. I domstolarna dömer man efter de lagar som har stiftats i denna kammare om någon har gjort sig skyldig till brott eller inte. Det som nämns här kan ibland mycket riktigt vara brottsligt och leda till prövning och dom.

Det vi har att diskutera är det överutnyttjande som ibland har förekommit och den kontroll som ibland har saknats. Man har – med rätta eller med orätta – haft en känsla av att det har funnits generösa system som nära nog bygger på självkontroll. Det har inte skett någon uppföljning av om man verkligen lever efter systemen, som det är tänkt. Detta har uppmärksamrats, och det har börjat åtgärdas, men vi tror att det finns mer att göra där.

Detta är en diskussion som förs utifrån en regeringsförklaring. Här har hävdats att vi nu har massvis med ambitioner av systemskifteskaraktär. Jag tror inte på någon revolution eller på systemskifte. Flera gånger har jag påpekat att det enda systemskifte jag har sett under mina år i politiken är det övergivande av arbetslinjen som jag tycker att partier till vänster har gjort sig skyldiga till.

Vi har i regeringsförklaringen markerat ett stöd för den svenska modellen, också för kollektivavtal. Jag tror att det är en bra och stabil grund

också inför framtiden. Jag tror att det är andra vägar till jobb som kommer att fälla avgörandet. Det handlar om att stärka människors drivkrafter, om att lätta beskattningen, framför allt för dem med låga inkomster, om att öka drivkrafterna för entreprenörer och om ett starkare stöd för matchning på arbetsmarknaden. Det är det vägval som Moderaterna har gjort. Det är också det vägval som alliansen har gjort, och det syns i regeringsförklaringen.
(Applåder)

Prot. 2006/07:8
11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

Anf. 51 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Jag tänkte fortsätta med frågan om trängselskatt eller trängselavgifter, som är en stor fråga i Stockholmsregionen. Vi vet, som Fredrik Reinfeldt sade tidigare, att det var några saker man kritiserade väldigt starkt. Bland annat kritiserade man processen. Man sade att det inte hade gått tillräckligt demokratiskt till. Man talade om nattliga förhandlingar mellan oss och Socialdemokraterna och antydde att det var skumt på något vis.

Kan inte Fredrik Reinfeldt själv berätta lite om de nattliga förhandlingar som ägde rum mellan era fyra partier nu efter valet och som ledde till att ni plötsligt kovände och trots hård kritik slog in på en positiv linje och sade ja till trängselavgifter? Tidigare hade ni uppmanat en lång rad kommuner utanför Stockholms stad att folkomrösta och säga nej.

Jag vill också tala om löftet ni bröt – om att pengarna oavkortat skulle gå till Stockholmsregionen och att Stockholm ska besluta över pengarna. Nu har ni själva tagit ett beslut om hur pengarna ska användas. Hur gick det till? Vad var det för process bakom det, och vilka här i Stockholm fick vara med och påverka utöver de som sitter med i regeringen?
(Applåder)

Anf. 52 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! I Peter Erikssons anförande saknades en bekännelse av att det faktiskt var en rätt kaotisk tillkomst för trängselavgifterna efter överläggningar mellan Peter Eriksson och Göran Persson – jag vet inte om de ägde rum på natten eller inte. Man sade att det nu skulle genomföras ett trängselavgiftsförsök i Stockholm, och det var alldeles tydligt att Annika Billström och andra i Stockholms stad inte var beredda på det. Och sedan är resten historia.

Till problemen har också hört att det har varit en stor politisk strid i Stockholms stad kring hela processen och genomförandet, och till och med kring utformandet av valsedlarna. Inte ens där kunde man enas, utan det ansågs att det var oklara formuleringar på dessa valsedlar. Det är riktigt att det, som jag också nämnde i min inledning, fanns ett valutskott i Stockholms stad i en riktning och i 14 länskommuner i en annan och 11 som inte röstade.

Det är alltså en ganska brokig samling besked vi har fått av väljare och som vi nu har att förhålla oss till.

Vi har – inte på natten, ska väl inskräpas, utan på dagen – diskuterat: Vad gör vi i denna uppkomna situation? Då har vi sagt oss dels att det finns en infrastrukturförväntan på hela Stockholmsregionen som man bör väga in, en strävan att möta det faktum att det är en stark befolkningstillväxt i den här regionen, dels att det finns besked om att vissa projekt nu

håller på att bli väsentligt dyrare än vad som först var tanke och utgångspunkt. Vi har inför detta sagt att där vill vi se en lösning.

Men vi har inte gjort som ni gjorde och sagt att "här är lösningen, varsågod och svälj". Vi har sagt att vi tillsätter en statlig förhandlingsman som i förhandlingar och i diskussion med länets representanter, utifrån sina respektive förutsättningar, får en möjlighet att föra detta i hamn. Hur det ska kunna fällas på grund av att man inte demokratiskt får möjlighet att kommentera och ha ett inflytande är för mig obegripligt. Vi valde ju just det ni valde bort.

Jag tror snarare att du ska se dig själv i spegeln och berätta hur du tänkte den gången ni gav det här beskedet utan möjlighet för regionen att påverka, som fortsatt har lagt grunden för att det här har varit svårt att hantera.

(Applåder)

Anf. 53 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Det är ju möjligt att det fanns ett kommunalråd i Täby som var införstådd med hur det skulle bli, men jag tror att de övriga nog har känt väldigt mycket att det är att tacka, svälja och ta emot det här precis som det blev i de – dagliga, när det nu inte var nattliga – förhandlingar som skedde efter valet.

Men innan skulle det inte alls gå till på det här sättet, med konstiga förhandlingar på statlig nivå, utan då skulle regionen själv bestämma. Nu efteråt är det Förbifart Stockholm som pengarna ska gå till.

Det är dessutom oklart: Jag tycker inte att vi än så länge har fått besked om trängselskatten ska fortsätta, om den ska kompletteras med ytterligare vägavgifter för att på så sätt betala de tiotals miljarder kronor som det handlar om för att klara motorvägarna, som man gärna vill satsa på. Men det känns ju lite fäntigt.

Erfarenheten i politiken är ibland att ju mer mångordig man är, desto svårare är det att hitta någon riktigt bra förklaring. Den här processen var nog inte så mycket vackrare än den som vi hade för fyra år sedan. Jag tror att det är väldigt många som nu känner sig överkörda av Fredrik Reinfeldt. Jag får väl bara med spänning fortsätta och se hur turerna går med den här förhandlingsmannen, som knappast har något utrymme, vad jag förstår.

Anf. 54 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att försöka, möjligen mångordigt då, ge ett besked som bygger på en sorts respekt för att vi har ett uppkommet läge där vi också har en ambition att ta med regionens representanter och att inte binda en statlig förhandlingsman vid ett färdigt mandat. Det är inte det upplägg vi har valt. Därför kan man möjligen konstatera att de exakta svaren på hur detta ska se ut måste fortsatt följa.

En invändning som fanns var att hela tillkomsten bara lade en ökad avgift på att få åka in till Stockholms innerstad som Stockholms stads invånare själva fick döma helt och hållet över, när majoriteten av de avgifter som betalades erlades av människor som bodde i länet. Det är alltså en avgift som några får fatta beslut om som någon annan får betala. Är det konstigt att det ledde till en hel del diskussion i den här regionen om det var en så klok utformning?

Det ärliga svaret är att fortsatt förhandling ska följa. Vi har inte alla svar på hur detta ska se ut, men vår ambition är att vi nu tar ett helhetsgrepp på en fråga som i decennier har plågat denna region. Vi hoppas att vi på det sättet ska få utbyggnad av kollektivtrafik, spårbunden trafik och kringfartsleder för att möta att det är en växande befolkning, men vi vet också att det påverkar trafikföringen i hela vårt land.

Anf. 55 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Väljarna har varit väldigt tydliga i årets val. De har valt bort vänsterkartellen. Förklaringen är enkel: De kunde inte leverera en politik för fler jobb. Människorna genomsådade att de inte hade någon politik för fler jobb.

De har valt Allians för Sverige, och de har förstärkt Centerpartiet i alliansen för Sverige. Centerpartiet gick till val på fler jobb och fler företag, en bättre miljö och förnyad välfärd. För det har vi begärt väljarnas mandat, och för det kommer vi också att jobba den kommande fyraårsperioden.

Det finns förväntningar på den nya regeringen. Vi har ett mycket starkt mandat när vi går till jobbet. Den vanligaste kommentaren som jag får från människor är den här: Se till att göra skillnad! Se till att det blir en förändring! Med det starka mandatet, men också med insikten om att vi måste göra det här tillsammans, ska vi bygga ett bättre Sverige.

Under det senaste halvåret när vi har varit ute i valrörelsen har jag mött många människor, från norr till söder. Många har velat berätta om sina bekymmer men också gett idéer till oss om hur vi ska bygga Sverige.

Jag träffade Ulla, som är högstadielärare. Hon är i dag diskvalificerad från arbetsmarknaden därför att hon har fått bekymmer med sin hörsel då hon har vistats i ett mycket surrigt klassrum under en lång tid.

Jag träffade Erik, som är förtidspensionär. När han inte fick något riktigt jobb började han äta antidepressiva medel.

Jag träffade också Håkan, som är företagare, och han sade: Jag skulle kunna anställa några fler, om det inte vore för alla de höga skatterna, för alla de krångliga reglerna som det innebär med de stora åtagandena i form av sjuklöneansvar och annat när jag ska anställa.

Håkan, Erik och Ulla är bara några få av dem som jag har mött under den här valrörelsen, människor som vill arbeta och företagare som vill anställa. De vill samma sak: De vill arbeta efter bästa förmåga. De vill tjäna egna pengar. Men de vill också vara delaktiga och bidra till att göra Sverige bättre. Det förenar de här tre och många andra.

Det är ju så: Det kommer att finnas jobb och möjligheter om vi bara hjälps åt, om vi släpper fram alla de idéer och tankar som finns hos svenska folket, om vi ger möjligheter för fler att förverkliga sina drömmar. Vi kommer att skapa precis så många jobb som vi förmår tänka ut och utveckla själva.

Småföretagarna är naturligtvis nyckeln när det gäller de nya jobben. De är de verkliga hjältarna. Det är de som inte har gett upp inför myndigheternas kontrollbehov och alla de regler som drabbar många småföretagare. Låt mig ge ett exempel.

Sommarens datahaveri på Skatteverket gjorde att inbetalda skatter inte registrerades som de borde. Det resulterade i att tusentals företagare

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

fick kravbrev från kronofogden. Så ska det inte vara. I fortsättningen ska inte hjältar bli behandlade som skurkar.

Det finns många bra idéer för företagare som både vill och kan växa. Det måste gå att kunna tjäna pengar på att vara företagare i vårt land. Företagare ska inte behöva flytta utomlands bara därför att vi har dåliga villkor. Vi i regeringen ska göra allt som står i vår makt för att se till att det blir enklare, lättare och roligare att starta och driva företag i vårt land.

Men det är alla ni – och nu vill jag rikta mig till landets företagare – hundratals entreprenörer runtom i vårt land som måste göra det. Vi kan bara skapa förutsättningar för det.

Allians för Sverige kommer att göra en massa saker under den här perioden.

Vi ska sänka arbetsgivaravgiften för dem som vill anställa unga så att vi får ned ungdomsarbetslösheten.

Vi ska sänka arbetsgivaravgiften för dem som har varit borta länge från arbetsmarknaden – sjukskrivna, långtidsarbetslösa, förtidspensionerade, invandrare som kan ha svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Vi ska se till att sänka arbetsgivaravgifterna inom tjänstesektorn så att fler kan starta och driva företag inom det området.

Vi ska reformera 3:12-reglerna.

Vi ska avskaffa arbetsgivarernas sjuklöneansvar efter andra sjukveckan.

Vi ska införa ett statligt kreditgarantisystem för små och medelstora företag.

Vi ska förbättra tryggheten för företagare, och det ska bli lättare att få F-skattsedel.

En distriktssköterska ska kunna starta ett eget företag även om hon bara har landstinget som uppdragsgivare.

Vi ska minska och förenkla regelverken för småföretagarna så att de får ägna sin tid åt att producera varor och tjänster och skapa nya jobb i stället för att hela tiden läsa regler och vara rädd för att göra fel.

Vi ska sänka skatten på hushållsnära tjänster så att vanligt folk har råd att köpa dem och så att fler företag kan starta inom sektorn.

Vi ska öppna välfärdssektorn så att vi får fler eldsjälare på välfärdsområdet och fler välfärdsföretagare.

Vi ska se till att fler kvinnor vill starta och driva företag i vårt land.

Det här, och många, många fler åtgärder kommer vi att föreslå kamraren att besluta om. Många företagare kan se fram emot fyra år av ett långt bättre företagsklimat än vi någonsin tidigare har haft.

Fru talman! Mer än varannan kvinna arbetar i offentlig sektor. Det är en sektor med låga löner. Kvinnor upplever att de har lågt inflytande. Sjukskrivningstalen är höga och arbetsgivarna är få. Personalen gör ett fantastiskt arbete. Man springer benen av sig för att ta hand om gamla och sjuka. Vi ska belöna personal som vill kompetensutvecklas och som vill göra karriär. Vi måste också skapa karriärmöjligheter i den offentliga sektorn.

Men vi måste också se till att de verksamheter som i dag finns inom den offentliga sektorn också kan bedrivas inom den privata sektorn. Vänsterkartellen har förminskat kvinnors arbetsmarknad genom att förbjuda den utvecklingen. Den nya regeringen vill frigöra de kvinnor som har suttit fast i den socialistiska kniptången.

Alliansens första viktiga insats för jämställdheten är sänkt skatt på låga och normala inkomster. Det ger de lågavlönade kvinnorna mest pengar kvar i plånboken. Det borde vara en självklarhet att också kvinnor ska kunna få leva på sin egen lön.

Det är också i tjänstesektorn som de nya jobben kan komma. Den hushållsnära sektorn är ett bra exempel, där tusentals jobb har startats i Finland. Vi har goda exempel där vi ser att man har gått från svart till vitt arbete. I det nya Sverige som växer fram kommer man att kunna konsumera fler tjänster som underlättar livet för många som inte bara är intresserade av att köpa fler prylar.

Vi har haft en underlig debatt där ledarskiktet i socialdemokratien under hela valrörelsen har avslöjat en både motbjudande och nedvärderande syn på den här typen av arbete. Men, mina vänner, jag är inte orolig. Med maktskifte i Sverige kommer också värderingar att förändras.

Jobb och företagande är beroende av säker tillgång på energi. Vi behöver bättre konkurrens. Vi behöver bättre överföringskapacitet. Vi behöver utveckling av förnybara energikällor. Men framför allt måste vi lära oss att använda elen och energin mycket effektivare.

Sverige och Europa står inför en stor omställning av energisystemen för att möta världens stora klimatproblem. Sverige ska ta sitt ansvar. Vi ska ha en hög ambitionsnivå när det gäller klimatpolitiken. Jag vill instämma i det som statsministern har sagt; vi kommer att anstränga oss för att få en bred överenskommelse på energiområdet. Det förväntar sig svensk fackföreningsrörelse, det förväntar sig svensk basindustri och det förväntar sig svenska hushåll och alla de som är beroende av en säker energiförsörjning.

Behovet av teknik med liten miljöpåverkan kommer att vara stort när energi- och transportsystem ställs om. Miljöteknik är redan en svensk exportsuccé på många områden, men här kan göras mycket mer. Låt mig bara nämna ett exempel: Det nya reningsverk som det nu investeras i i Sankt Petersburg, där ett svenskt företag är med och investerar. Där står det klart att vi när det står färdigt kommer att halvera utsläppen till Östersjön. Det är en industriellt viktig insats som görs, men det är framför allt en miljömässig insats som är viktig för hela Östersjön.

På det här sättet, genom att stimulera nya företag och genom att stimulera nya gröna investeringar i Sverige, kommer vi både att skapa jobb i vårt land och kunna sälja många av de produkterna och tjänsterna utomlands.

Sverige behöver också moderna kommunikationer. Om vi ska få tillväxt och utveckling i hela vårt land behövs det en bra infrastruktur. Vi behöver väg- och telenät. Vi behöver säkrad elförsörjning. Vi behöver datakommunikation. Vi behöver järnvägar och vi behöver flyg. Sverige är ett avlångt och ett stort land, och då behövs det också bra infrastruktur. Även om en minister kan tycka att det är skönt med mobilfri zon ibland så är mobiltelefonen ett nödvändigt redskap för många som reser runtom i vårt land.

Här har Socialdemokraterna och den gamla regeringen misslyckats kapitalt. Små resurser har satts in för att bygga infrastrukturen och det ger en stor utmaning för en ny regering. Därför har vi också sagt att vi är beredda att använda avgifter och privat medfinansiering för att kunna klara de nödvändiga investeringar som behöver göras. Vi kommer att

anstränga oss allt vad vi kan för att få en bra infrastruktur över hela landet.

Den här regeringen är fast besluten att skapa jobb och framtidstro i vårt land. Våra departement och alla vi ministrar som sitter här kommer att anstränga oss till det yttersta på vars och ens område för att skapa de nya jobben. Det är allt från tjänstesektorn via den gröna sektorn till hightech. Vi kommer alla att förenas i kraven på att se till att vi får fler jobb.

Vi lever i en värld med stark global konkurrens. Då krävs också förändringar på arbetsmarknaden. Därför vill vi ha en dialog med arbetsmarknadens parter om hur arbetslivet kan moderniseras och hur de anställdas kompetens kan ökas för att trygga jobb och försörjning. Jobb och tillväxt börjar alltid med människor – människor som vill starta företag och människor som vill utbilda sig för att få en starkare ställning på arbetsmarknaden.

Sverige är ett avlångt land, som jag sade. Vi har olika resurser runtom i vårt land. Mälardalen är stark på vissa saker, norra Sverige är starkt på några andra saker och Västsverige och Skåne har sin specialitet. Låt oss föra en politik som gör att vi tillvaratar alla de resurser som finns runtom i hela vårt land och bygga ett starkare Sverige!

Vi har en hel del att lära från de regioner och det arbete som finns ute i Europa. Jag tror att det är viktigt att vi ser att Sverige inte är någon isolerad del av världen. Vi är en del av globaliseringen och vi är en del av den globala konkurrensen och då måste vi också se till att skapa konkurrensmässiga villkor.

Fru talman! Jag ser fram emot uppgiften att skapa ett företagsklimat i världsklass i Sverige. Jag ser fram emot att få arbeta tillsammans med den nya regeringen för ett bättre land. Jag vill säga till svenska folket: Kom gärna med era idéer! Berätta om problem, men också om de möjligheter och de lösningar som ni ser. Tillsammans kan vi utveckla Sverige. Tillsammans kan vi skapa fler företag och miljövänlig tillväxt, minska de regionala och sociala klyftorna och förnya den svenska välfärden.

Jag hoppas också på ett konstruktivt samarbete med den opposition som i dag finns. Vi behöver bygga ett bättre Sverige, och det behöver vi göra gemensamt.

(Applåder)

Anf. 56 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Det var inte så alldeles lätt att bli klok på Fredrik Reinfeldt när han svarade förut, så jag tänkte ställa frågan på ett annat sätt till Maud Olofsson.

Kommer det att bli trängselavgift eller trängselskatt? Kommer den att återupptas efter valet nu i vinter, eller kommer den inte att göra det? Det var den första frågan.

Fråga nummer två är: Kommer den att kompletteras med ytterligare vägavgifter? Är det det ni har kommit överens om?

Fråga tre är en annan fråga, som du och jag kanske är mer personligen inblandade i eftersom vi bor i den regionen – i Västerbotten och Norrbotten. Kommer Norrbotten att byggas som vi har planerat med start år 2010?

Anf. 57 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Fru talman! Jag begär inte att Peter Eriksson ska lyssna till allt det vi säger, men detta går att utläsa i den artikel som vi gemensamt har skrivit. Där nämmer vi att trängselavgifter är en del av finansieringen för att kunna hitta bra trafiklösningar i Stockholmsregionen. Det gäller också privat medfinansiering i olika investeringar som behöver göras i regionen.

Eftersom du hela tiden har hävdat att vi inte satsar på kollektivtrafiken vill jag påstå att kollektivtrafik också behöver vägar. Det är nämligen så att bussar kör på vägar och tåg på järnväg. Vi behöver göra viktiga investeringar i den här regionen för att skapa framtidstro också här och göra det enklare för människor. Då kommer avgifter och privat medfinansiering att vara en sådan del.

När det gäller infrastrukturen och Norrbotniabanan vill jag bara påpeka för Peter Eriksson att ni inte har en krona i er budget, eller i den budget som ni hade planerat att lägga fram, för den typen av infrastruktur. Ni har under hela den här perioden underfinansierat infrastruktur-satsningarna. Och jag tycker att det vore klädsamt av Peter Eriksson att erkänna att det inte fanns en krona till löftet om att bygga Norrbotniabanan, ej heller till E 22 och alla andra löften som har getts av den vänsterkartell som har haft makten.

Det vi behöver göra nu är att se till att vi får lite mer pengar så att vi kan satsa på nödvändiga infrastrukturinvesteringar framöver.

Anf. 58 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Vi har avsatt 3 miljarder för att påbörja bygget av Norrbotniabanan 2010. Och det är nu väldigt många människor i Västerbotten och Norrbotten som undrar om ni ska stoppa det eller om ni kommer att fortsätta planerna och starta bygget då. Det, Maud, verkar du inte kunna svara på i dag heller.

Anf. 59 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Fru talman! Antingen är Peter Eriksson grundlurad eller så är han inte läskunnig. Det vi har kunnat se av det budgetarbete som vi nu har fått ta del av visar absolut inte att det finns några resurser till alla de löften som ni har gett på infrastrukturuområdet. Jag har hört talas om E 22:an, och jag har hört om satsningar i Göteborgsregionen. Jag har hört om Stockholmsregionen. Jag har hört om Norrbotniabanan. Jag har hört om mer satsningar på mobiltelefonfäckning och allt möjligt.

Det finns ju inte hur mycket pengar som helst, och det är verkligen inte avsatt i den budget som ni hade tänkt lägga fram.

Vi kommer att se till att vi på sikt kommer att kunna investera i de nödvändiga infrastruktursatsningar som behöver göras i vårt land. Men det kommer att bli en mycket, mycket tuff uppgift – det inser jag också – eftersom ni har dragit ned så mycket som ni har gjort.

Anf. 60 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Fru talman! Så här inledde jag motsvarande debatt för fyra år sedan: Man ska säga som det är. Det gjorde vi före valet, och det ska vi göra efter valet. Jag ska strax utveckla hur inspirerande det är att få utveckla en liberal politik från en stark oppositionsroll, men jag hade mycket

hellre gjort det i regeringsställning. Det finns absolut ingen anledning att hyckla på den punkten.

Jag har valt denna något självcentrerade inledning för att påminna om att det var så jag och många partivänner med mig kände för fyra år sedan. Vi hade en stor valframgång för vårt eget parti i ryggen, men vi hade inte uppnått vårt mål. Vi hade uppnått ett delmål, men vårt mål var då att ge Sverige en ny regering. Vi ansåg nämligen då, liksom vi anser nu, att det var nödvändigt för att få Sverige in på en ny kurs.

Vi har tagit ett antal initiativ under den här mandatperioden för att uppnå detta. Ett av dem var naturligtvis att tillsammans med de andra borgerliga partierna bilda Allians för Sverige.

Det är bakgrunden till att jag på valnatten, till några få partivänners förvåning, sade att jag var gladare på valvakan 2006 än jag var på valvakan 2002. Man har nämligen som politiker ett större uppdrag än att bara tänka på sitt eget parti. Sverige är viktigare än Folkpartiet, och jag tror och är övertygad om att det för Sverige nu är viktigt att vi får en nystart i form av en ny regering.

Mellan 200 000 och 300 000 väljare lämnade Folkpartiet i det här valet, och vi analyserar vad det beror på. Jag är själv övertygad om att data-intrångsaffären i slutskedet betydde en hel del. Men över 400 000 väljare stannade hos oss, och det är viktigt att komma ihåg att de också skickar en signal. De som lämnar skickar en signal, och man ska ödmjukt fundera över vad den har att säga en. Men de som trots allt valde att ge oss sitt förtroende måste ju också veta att vi kommer att motsvara det förtroendet – det är också otroligt viktigt.

Vi känner att huvuddragen i den politik som vi gick till val på har en stark förankring i liberal tradition och motsvarar vad väldigt många människor förväntar sig att vi nu ska fullfölja. Och den politiken vilade och vilar på ett fundament av tydliga värderingar och kan formuleras i några ganska enkla och vardagliga sanningar. Några av dem har vi redan varit inne på i den här debatten. Även ett jobb som inte är perfekt är bättre än inget jobb alls. Den som är frisk ska jobba hellre än att leva på bidrag. Den som har fått en plats i den svenska gymnasieskolan ska infinna sig på lektionerna och inte skolka.

Jag tror att det var den typen av ganska enkla och vardagliga sanningar utifrån tydliga värderingar som gjorde, som jag var inne på i en tidigare replik, att många socialdemokratiska väljare faktiskt föredrog Folkpartiet i det här valet liksom i valet 2002. Och så länge jag är ordförande i Folkpartiet – och som det känns nu kommer det att vara åtskilliga år än – kommer vi att stå fast vid att politiken måste präglas av en kombination av socialt reformarbete och påminnelser om att varje människa också har ett personligt ansvar. Den kombinationen får vi aldrig glömma bort. Under vänsterkartellens år har det funnits en tendens att nedvärdera det personliga ansvaret, och jag tror att det regimskifte vi nu har fått också speglar ett värderingsskifte på det sättet. Som statsministern har uttryckt det: Samhället är större än staten. Vi måste påminna om det civila samhällets roll, de enskilda individernas roll i samhällsbyggandet.

Det är intressant, tycker jag, att Folkpartiet, som förr om åren ofta beskyldes för att vara ett ganska trist lagomparti, nuförtiden anses vara väldigt kontroversiellt. Väldigt många av de förslag som vi lägger fram möts av en störtskur av protester och invändningar. Skoletablissemang

rasar mot vår skolpolitik. Kulturvännern rasar mot vårt försvar av det svenska kulturarvet och så vidare. Men vi känner oss ganska bekväma i den rollen så länge vi tydligt känner att våra budskap vilar på en tydlig och fast liberal värdegrund, och det känner vi. Vi känner att vi har en viktig uppgift i svensk samhällsdebatt, och vi vet att vi har en viktig uppgift i den alliansregering som nu har bildats.

Jag är mycket glad för de ministerposter som Folkpartiet har fått i denna regering. Som jag har varit inne på tidigare här i dag menar jag att integrationsfrågan är en ödesfråga för Sverige. Och jag är stolt över att Nyamko Sabuni kommer att ha ett huvudansvar för att tillsammans med många kolleger i regeringen lägga om integrationspolitiken mot fler människor i arbete och en tydligare fokusering på bättre kunskaper i svenska. Det är två nyckelfaktorer som kan hjälpa till att bryta utanförskapet.

Nyamko Sabuni har också ansvar för jämställdhetsarbetet, ett område som har gått i stå under den socialdemokratiska regeringen. Där finns mycket att göra, och jag är stolt över att en liberal kommer att ha ett huvudansvar på det området.

Europafrågorna, som Cecilia Malmström kommer att ha ett stort ansvar för, har också varit rätt bortglömda i svensk samhällsdebatt på senare år. Men vi vet ju alla att Sverige är ett litet land. Vi är mycket beroende av våra grannar. Ska vi kunna åstadkomma någonting i världen måste vi ha en tät och förtroendefull samverkan med andra länder i vår världsdelen. Det samarbetet utgörs av den europeiska unionen. Och det är bara om vi är framgångsrika i den unionen, med att driva svenska ståndpunkter tillsammans med likasinnade, som vi vinner det svenska folkets stöd för det projektet och som vi verkligen kan åstadkomma saker som är bra för Sverige, bra för Europa och bra för världen.

I förhandlingarna under regeringsbildningen eftersträvade jag att Folkpartiet skulle få ett stort inflytande över den svenska kunskapspolitiken. Jag känner att många väljare förväntade sig det, och jag är glad över att jag tillsammans med Jan Björklund har ansvaret för att förnya svensk kunskapspolitik i bred mening, från förskola till högskola och till spjutspetsforskning av yppersta världsklass.

Jag kommer också att bli ordförande i det globaliseringsråd som regeringen kommer att tillsätta. Sambandet mellan Sveriges roll i globaliseringen och hur kunskaperna förvaltas i vårt land är ju väldigt tydligt. Bara en nation som ligger i täten när det gäller kunskap kommer att hävda sig väl i globaliseringens tid.

I går gick jag i en korridor på Utbildningsdepartementet. Det var den korridor där det sitter ett bildgalleri med gamla utbildningsministrar. Jag stannade till vid bilden på Göran Persson för att den skilde ut sig lite från de andra. Den var lite modernare. Där var det inte bara ministern utan också några glada barn runtomkring. Men mest av allt stannade jag till vid den största av dem alla, den största utbildningsreformator som har funnits i Sverige, den liberala ecklesiastikministern Fridtjuv Berg som var verksam för ungefär hundra år sedan.

Jag erinrar mig ett citat av honom där han skrev vad som skulle krävas av Sverige för att vi skulle klara oss bra i industrialiseringens tid. Då påminde han om att vi måste utnyttja alla människors förmåga – alla människors intelligens, som han sade. Och så påminde han om att det

Prot. 2006/07:8
11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

inte bara gäller uppfinnarens och arbetsledarens utan också arbetarnas förmåga. I det perspektivet sade han att folkskolan har en central betydelse.

Jag och Jan Björklund kommer att arbeta precis i Fridtjuv Bergs anda. Vi är medvetna om att uppfinnarna, arbetsledarna och många, många andra betyder otroligt mycket för att Sverige ska komma igen som framgångsrik kunskaps-, tjänste- och industrination. Men vi vet också att breddutbildningen är precis lika viktig. Alla ska vara med, som det hette före valet, och det gäller i hög grad på utbildningens område. Utmaningen för oss består ju i att alla inte är med. Våldigt många slås ut, väldigt många har otillräckliga kunskapsresultat i den svenska skolan. Jag är, som sagt, väldigt glad och stolt över att Folkpartiet kommer att ha ett huvudansvar för att ändra den situationen. För om vi inte lyckas med det kommer vi inte att kunna försvara svenska jobb och svenska löner i en allt tuffare internationell konkurrens.

Jag tror att den här regeringens öde kommer att avgöras väldigt mycket av vad som händer med jobben, men det känns tryggt att vi före valet har presenterat för väljarna de grundläggande idéer vi har för att bryta massarbetslösheten och få fler i arbete. Det kommer vi successivt att förverkliga. Jag tror att om man löser jobbristen så kommer väldigt många andra problem i det här samhället också att bli lättare att lösa.

I den övertygelsen inleder vi nu, Folkpartiet och den övriga alliansregeringen, en mandatperiod där vi hoppas på gott samarbete med riksdagen för resultat som är bra för hela vårt folk.

(Applåder)

Anf. 61 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Svenska folket valde bort den socialdemokratiska regeringen. Man underkände en regering som misslyckats med att skapa förutsättningar för nya jobb. Det var den enskilt viktigaste frågan i den valrörelse som vi nyligen har avslutat.

Svenska folket röstade i stället fram en regering som inte blundar för massarbetslösheten, som ser samband mellan företagsklimat och framgångsrika företag, mellan framgångsrika företag och nya jobb. Man valde en regering som ser problemen med alla unga som efter avslutade studier går rakt ut i arbetslöshet, som ser alla de äldre som förgäves söker jobb efter jobb efter jobb på en arbetsmarknad där ingen frågar efter dem, en regering som ser alla dem som Socialdemokraternas styre berövat möjlighet att försörja sig själva.

Svenska folket valde bort den socialdemokratiska regeringen. Man underkände en regering som misslyckats med det som man lovat. Man röstade bort en regering som vände blicken från äldre som får illa, från familjer som inte får välja den barnomsorgsform de vill ha och som har svårt att få tidspusslet att gå ihop, en regering som inte såg de sjuka som förgäves väntar i köer, som nonchalerade de barn som hamnar efter i skolan och därmed får en sämre start i livet än vad de skulle behöva ha.

Fru talman! Svenska folket röstade fram en ny regering med ett starkt mandat att förändra, att förbättra Sverige. Vårt uppdrag är att vända utvecklingen på en rad områden där det finns stora förbättringar att göra. Jag ska också säga här att Sverige är ett fantastiskt land att leva i. Det finns mycket som fungerar alldeles utmärkt, mycket som vi har skäl att

vara väldigt stolta över, men det finns stora brister som jag menar att den tidigare regeringen inte hade verktygen eller den ideologiska kompassen att kunna hantera. Därför valde det svenska folket bort den gamla regeringen och valde den nya.

Vårt uppdrag i den nya regeringen är att vända utvecklingen, att skapa förutsättningar för nya jobb, att skapa en stabil ekonomisk grund för att kunna utveckla välfärden, att återföra beslutanderätt till människor själva. Den regeringsförklaring som avlämnades i fredags fångar väl de utmaningar som Sverige står inför. Jag är stolt över det avstampet inför den period som vi nu inleder, och jag vill peka på några saker som för mig är extra viktiga att stryka under.

Regeringsförklaringen stakar ut en väg för att långt fler ska få chansen till ett jobb. Sveriges nya regering kommer inte att acceptera att över en miljon människor på olika sätt står utanför den ordinarie arbetsmarknaden på toppen av en högkonjunktur. Vi kommer att göra allt för att förhindra att människor ställs vid sidan om och berövas värdefull arbetsgemenskap och värdighet. Vi vill att fler ska finna det vara mödan värt att starta och utveckla företag, för det är när växande företag ger nya arbeten som fler jobb kommer till och som fler jobb kan komma till också inom den offentliga sektorn, inte förr. Det förlamande krånglet för företag ska minska, och också andra hinder för företagsamheten ska tas bort för att fler ska våga och vilja anställa. Det är nyckeln till att kunna klara av allt det andra som vi vill göra. Skatten på arbete ska sänkas, främst för låg- och medelinkomsttagare så att det lönar sig bättre att arbeta. Vi får inte slösa med människor. Alliansen kommer med en politik som ger fler chansen, chansen att göra en insats, chansen att bli behövd.

Den nya regeringen stakar ut en väg för den frihet och rättvisa som ger trygga familjer. Vi lever nu i en tid när stressen ökar och tempot skruvas upp. Därför behöver vi värna de platser där vi får vara oss själva, där vi blir sedda och respekterade för dem vi är, inte för vad vi äger eller för vad vi presterar. Trygga familjer och mer tid för varandra ger förutsättningar för trygga barn.

För att se hur ett samhälle mår bör man vända blicken just mot barnen. Barnen är de som drabbas när någonting inte står rätt till. Svenska barn har det relativt bra när det gäller det materiella, men det är barnen som lätt hamnar i kläm när mammor och pappor inte längre har tid. Det är barnen som får väldigt långa arbetsdagar när föräldrarna kämpar på övertid för att få ekonomin att gå ihop. Det är barnen som blir suddigare när de inte blir sedda.

Jag kommer naturligtvis som socialminister att göra mitt allra bästa för att Sverige ska bli ett bättre land att vara barn i. Politiken har ingalunda alla svar på alla frågor, men politiken kan skapa förutsättningar – förutsättningar för att vi ska hinna se barnen och hinna ge dem lite mer av vår tid. Vi behöver flytta makt över den egna vardagen från politiken till familjerna, från sammanträdesbord till köksbord – tid tillsammans, tid för barnen.

Den nya regeringen kommer att staka ut vägen för rätten till en trygg och innehållsrik ålderdom. Många känner i dag en oro inför sitt eget eller anhörigas åldrande, oro över bristen på kvalitet inom vården och omsorgen. Jag har sett många som är ensamma och isolerade. Många av våra

Prot. 2006/07:8

11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

gamla lever under förhållanden som inte är värdiga. Jag har läst breven, de tysta nödroppen, från de oftast kvinnor som efter makens död ska klara inte bara sorgen utan också en oerhört knaper ekonomi. Jag har inte glömt de breven.

De äldre har en framskjuten plats i alliansens politik. För att bryta ensamhet och isolering är det min och regeringens ambition att kunna införa en boendegaranti. Den enskilde över en viss ålder ska själv ha möjlighet att avgöra när det är dags att flytta till ett äldreboende. Vi gör verklighet av det som tidigare varit ord. Den brist på äldreboendeplatser som råder i Sverige i dag måste vi på alla nivåer anstränga oss för att undanröja. Äldre människor har rätt till värdighet.

Det är också skälet till att vi tycker att kommunerna ska införa en värdighetsgaranti som tydliggör för den enskilde vad man har att förvänta sig, en lägsta nivå som aldrig någonsin ska underskridas. Den ger mig som äldre en makt gentemot kommunen. Den ger anhöriga en makt som något att kunna hänvisa till om det brister på något sätt. Det ger personalen en styrka att kräva resurser av politiker om man inte har det.

Detta är ett verktyg som kommer att spela en stor roll. Det ska tydliggöra vilken omsorg man har rätt att förvänta sig – till exempel att få tillräckligt med näring och vätska, att bli ompysslad, att få komma ut i friska luften och att slippa genomlida de sista dagarna i livet i ensamhet.

Den nya regeringen stakar ut vägen för en sjukvård som kännetecknas av en vilja att se människan. Många människors erfarenhet är att vården fungerar utmärkt – när man väl kommer till. Men tyvärr är vägen dit ganska lång. Vi har brister när det gäller tillgängligheten. Människor glöms alltför ofta bort i köer, glöms i byråkrati och glöms när systemen sätts före människan.

I den svenska sjukvården finns det jättemånga människor som bär upp den med en kraft, idealitet och professionalitet som går långt utöver vad de får betalt för. Men de kämpar ofta i ett system som gör att deras krafter inte riktigt kan komma till uttryck. Det finns skäl att utveckla en ny vårdpolitik som förstås bygger på gemensam solidarisk finansiering men där mångfald och valfrihet råder. Alla borde ha rätt till en fast läkarkontakt. Vi borde ha en vårdgaranti som lever upp till namnet. Patienter som så önskar ska kunna få vård i det landsting som har den absolut kortaste kön. Alternativa utförare inom sjukvården bör släppas fram och personalen uppmuntras att själv driva verksamheten om man har idéer och en önskan att få knoppa av och driva detta själv. Vi i personalen driver det här.

Det har länge varit något krassligt, för att inte säga något sjukt, med den svenska vården. Jag tror att det behövs förändringar. Som socialminister kommer jag att göra allt för att bota med injektioner av inspiration, med rehabiliterande resurstillskott, med medicinering med mångfald och med operationer med omsorg. Ett nytt vårdteam har blivit tillsatt. En ny regering är beredd att satsa på att förbättra på det här området.

Sverige har fått en ny regering. Svenska folket har valt bort den gamla och satsat på någonting nytt. Det är en regering som sätter jobben i främsta rummet eftersom vi är helt övertygade om att det är nyckeln för att få resurser till förbättringar som vi vill göra inom äldreomsorgen, inom sjukvården och inom skolsektorn – för att ta några exempel.

Det vi gör ligger en bit från den kommandopolitik som har funnits tidigare där man har sagt: Nu skapar vi si och så många jobb genom si och så många åtgärder. Det här bygger på att många människor vill vara med och förändra. Det bygger på att människor får en möjlighet att utveckla sina egna tankar och idéer. Det bygger på att många människor är delaktiga.

Sverige har fått en ny regering, en regering som har många idéer. För att vi ska kunna genomföra de idéerna krävs dock ett deltagande av många på alla olika nivåer – av varje enskild människa, av alla kommuner runtom i Sverige och av alla landsting. Så kan vi göra vårt Sverige till ett bättre land att leva i.

(Applåder)

Partiledardebatten var härmed avslutad.

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 5 oktober.

3 § Anmälan om kompletteringsval till socialförsäkringsutskottet

Andre vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp under Matilda Ernkran's föräldraledighet anmält Helena Frisk som suppleant i socialförsäkringsutskottet.

Andre vice talmannen förklarade vald under tiden *den 11 oktober 2006–2 september 2007* till

suppleant i socialförsäkringsutskottet
Helena Frisk (s)

4 § Ledighet

Andre vice talmannen meddelade att *Mikael Sandström* (m) ansökt om ledighet under tiden den 12 oktober 2006–18 september 2007.

Kammaren biföll denna ansökan.

Andre vice talmannen anmälde att *Eva Öhbom Ekdahl* (m) skulle inträda som ersättare för statsrådet Maria Borelius (m) under Mikael Sandströms ledighet.

Prot. 2006/07:8
11 oktober

*Partiledardebatt med
anledning av
regeringsförklaringen*

5 § Anmälan om särskilda företrädare för partigrupperna

Med stöd av 1 kap. 5 § fjärde stycket riksdagsordningen hade partigrupperna till talmannen anmält följande personer att från denna dag och för återstoden av innevarande valperiod utgöra särskilda företrädare för partigrupperna:

Britt Bohlin Olsson (s)
Lars Lindblad (m)
Roger Tiefensee (c)
Johan Pehrson (fp)
Stefan Attefall (kd)
Alice Åström (v)
Mikaela Valtersson (mp)

Ersättare

Leif Jakobsson (s)
Catharina Elmsäter-Svärd (m)
Annika Qarlsson (c)
Allan Widman (fp)
Elina Linna (v)
Mikael Johansson (mp)

6 § Anmälan om presidier för utskott och EU-nämnd

Andre vice talmannen meddelade att till ordförande respektive vice ordförande i utskotten och EU-nämnden hade följande ledamöter valts:

konstitutionsutskottet

Berit Andnor (s), ordförande
Per Bill (m), vice ordförande

finansutskottet

Stefan Attefall (kd), ordförande
Pär Nuder (s), vice ordförande

skatteutskottet

Lennart Hedquist (m), ordförande
Lars Johansson (s), vice ordförande

justitieutskottet

Thomas Bodström (s), ordförande
Inger Davidson (kd), vice ordförande

civilutskottet
Carina Moberg (s), ordförande
Inger René (m), vice ordförande

Prot. 2006/07:8
11 oktober

utrikesutskottet
Sten Tolgfors (m), ordförande
Urban Ahlin (s), vice ordförande

försvarsutskottet
Ulrica Messing (s), ordförande
Rolf Gunnarsson (m), vice ordförande

socialförsäkringsutskottet
Gunnar Axén (m), ordförande
Tomas Eneroth (s), vice ordförande

socialutskottet
Kenneth Johansson (c), ordförande
Mona Sahlin (s), vice ordförande

kulturutskottet
Siv Holma (v), ordförande
Cecilia Wikström i Uppsala (fp), vice ordförande

utbildningsutskottet
Sofia Larsen (c), ordförande
Marie Granlund (s), vice ordförande

trafikutskottet
Anders Karlsson (s), ordförande
Jan-Evert Rådström (m), vice ordförande

miljö- och jordbruksutskottet
Anders Ygeman (s), ordförande
Claes Västerteg (c), vice ordförande

näringsutskottet
Karin Pilsäter (fp), ordförande
Thomas Östros (s), vice ordförande

arbetsmarknadsutskottet
Catharina Elmsäter-Svärd (m), ordförande
Sven-Erik Österberg (s), vice ordförande

EU-nämnden
Göran Lennmarker (m), ordförande
Susanne Eberstein (s), vice ordförande

7 § Meddelande om val till riksdagens olika myndigheter och organ

Andre vice talmannen meddelade att vid sammanträdet *tisdagen den 17 oktober kl. 13.30* skulle företas val till riksdagens olika myndigheter och organ.

8 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Framställningar
2006/07:RRS4 till civilutskottet
2006/07:RRS5 till arbetsmarknadsutskottet
2006/07:RRS6 till finansutskottet
2006/07:RRS8 till socialförsäkringsutskottet

Redogörelser
2006/07:RRS2 till skatteutskottet
2006/07:RRS3 till näringsutskottet

Motioner
2006/07:T1 och T2 till trafikutskottet
2006/07:U1 till utrikesutskottet

9 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Redogörelse
2006/07:RRS1 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående Riksrevisionens årliga rapport 2006

Kammaren biföll talmannens förslag att motioner skulle få väckas på denna redogörelse.

10 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 10 oktober

2006/07:1 Sveriges deltagande i ISAF:s styrka i Afghanistan
av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
2006/07:2 Personlig integritet
av *Lena Olsson* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:3 Privata sjukhus

av *Elina Linna* (v)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:4 Folkomröstning om EU:s konstitution

av *Jacob Johnson* (v)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2006/07:5 Rikskvinnocentrum

av *Josefin Brink* (v)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:6 Föräldraförsäkringen och jämställdheten mellan kvinnor och män

av *Josefin Brink* (v)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:7 Den borgerliga integrationspolitikens omfattning

av *Kalle Larsson* (v)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:8 Human flyktingpolitik

av *Kalle Larsson* (v)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:9 Högre mål i äldreomsorgen

av *Eva Olofsson* (v)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:10 Kvinnors löner och inkomster

av *Josefin Brink* (v)

till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 oktober.

11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 10 oktober

2006/07:3 Psykisk ohälsa och pyromandåd

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:4 Gynekologisk undersökning på flickor

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:5 Mordet på Anna Politkovskaja

av *Hans Linde* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:6 Vägsnitage efter stormen Gudrun

av *Carina Adolfsson Elgestam* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:7 Huvudduk

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

Prot. 2006/07:8

11 oktober

2006/07:8 Skarvens skadeverkningar

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:9 Arbetskraftsinvandring och asylpolitik

av *Göte Wahlström* (s)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:10 Samhalls roll och uppgifter

av *Helene Petersson* (s)

till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 oktober.

12 § Kammaren åtskildes kl. 13.22.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till och med 1 § anf. 42 (delvis)
och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Partiledardebatt med anledning av regeringsförklaringen..... 1

Anf. 1	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s)	1
Anf. 2	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	4
Anf. 3	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	4
Anf. 4	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	5
Anf. 5	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	6
Anf. 6	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	6
Anf. 7	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	7
Anf. 8	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	8
Anf. 9	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	8
Anf. 10	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	
	replik	9
Anf. 11	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	9
Anf. 12	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	
	replik	10
Anf. 13	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	11
Anf. 14	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	11
Anf. 15	LARS OHLY (v)	11
Anf. 16	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	15
Anf. 17	LARS OHLY (v) replik	15
Anf. 18	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	16
Anf. 19	LARS OHLY (v) replik	17
Anf. 20	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	17
Anf. 21	LARS OHLY (v) replik	18
Anf. 22	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	18
Anf. 23	LARS OHLY (v) replik	19
Anf. 24	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	
	replik	20
Anf. 25	LARS OHLY (v) replik	20
Anf. 26	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	
	replik	21
Anf. 27	LARS OHLY (v) replik	21
Anf. 28	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	22
Anf. 29	PETER ERIKSSON (mp)	22
Anf. 30	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	25
Anf. 31	PETER ERIKSSON (mp) replik	26
Anf. 32	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	26
Anf. 33	PETER ERIKSSON (mp) replik	27
Anf. 34	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	27
Anf. 35	PETER ERIKSSON (mp) replik	28
Anf. 36	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	
	replik	29
Anf. 37	PETER ERIKSSON (mp) replik	29
Anf. 38	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	30
Anf. 39	PETER ERIKSSON (mp) replik	30
Anf. 40	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	31

Anf. 41	PETER ERIKSSON (mp) replik	31
Anf. 42	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	32
Anf. 43	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	35
Anf. 44	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	35
Anf. 45	GÖRAN PERSSON i Stjärnhov (s) replik	36
Anf. 46	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	36
Anf. 47	LARS OHLY (v) replik	37
Anf. 48	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	37
Anf. 49	LARS OHLY (v) replik	38
Anf. 50	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	38
Anf. 51	PETER ERIKSSON (mp) replik	39
Anf. 52	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	39
Anf. 53	PETER ERIKSSON (mp) replik	40
Anf. 54	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	40
Anf. 55	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	41
Anf. 56	PETER ERIKSSON (mp) replik	44
Anf. 57	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	45
Anf. 58	PETER ERIKSSON (mp) replik	45
Anf. 59	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	45
Anf. 60	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	45
Anf. 61	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	48
2 §	Justering av protokoll	51
3 §	Anmälan om kompletteringsval till socialförsäkringsutskottet	51
4 §	Ledighet	51
5 §	Anmälan om särskilda företrädare för partigrupperna	52
6 §	Anmälan om presidier för utskott och EU-nämnd	52
7 §	Meddelande om val till riksdagens olika myndigheter och organ	54
8 §	Hänvisning av ärenden till utskott	54
9 §	Bordläggning	54
10 §	Anmälan om interpellationer	54
11 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	55
12 §	Kammaren åtskildes kl. 13.22.	56

